

กลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทยระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองไน ดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
Thailand Inter-Parliamentarians Friendship Group
Secretariat of the House of Representatives, U-Thong Nai Road, Dusit, Bangkok 10300, Thailand
Phone: +66 2357 3100 ext.3147-8; Fax: +66 2357 3198-9

สรุปรายงาน
การเดินทางไปประชุมทวิภาคี ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
ของคณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี
นำโดย
พลเรือเอก ชุมนุช อัจวงษ์
สมาชิกรัฐสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ และประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี
ระหว่างวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน – ๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

คณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี เดินทางไปประชุมทวิภาคี ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ระหว่างวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน – ๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกรัฐสภาไทยกับสมาชิกรัฐสภาเยอรมนี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

การเดินทางไปประชุมทวิภาคีของคณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีในครั้งนี้เป็นไปตามคำเชิญของ ดร. โทมัส กัมบ์เคอ (Hon. Dr. Thomas Gambke) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประธานกลุ่มมิตรภาพรัฐสภาเยอรมัน – อาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกรัฐสภาไทยและสมาชิกรัฐสภาเยอรมนี
๒. เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางด้านนิติบัญญัติระหว่างสภานิติบัญญัติแห่งชาติของประเทศไทยและรัฐสภาเยอรมนี
๓. เพื่อศึกษาระบบนิติบัญญัติ ระบบรัฐสภา ระบบการเลือกตั้ง และรัฐธรรมนูญของเยอรมนี เพื่อนำมาพัฒนาและประยุกต์ใช้กับระบบนิติบัญญัติของไทย
๔. เพื่อศึกษาระบบการบริหารราชการแผ่นดินของเยอรมนีในอันที่จะป้องกันและลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารราชการแผ่นดิน
๕. เพื่อศึกษาแนวทางและการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนของเยอรมนี รวมถึงการสร้าง ความเข้าใจ และความมั่นใจกับหน่วยงานของเยอรมนีถึงความตั้งใจในการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจังของรัฐบาลไทย
๖. เพื่อรับทราบความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องการทำประมงผิดกฎหมาย (IUU) เพื่อช่วยส่งเสริมประเทศไทยในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว
๗. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนในประเทศไทยร่วมกับหน่วยงานธุรกิจของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

/ส. เพื่อศึกษา...

๘. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับเรื่องพลังงานทดแทนของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย

๒. องค์ประกอบคณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี ประกอบด้วย

๑. พลเรือเอก ชุมนุม อัจวงษ์ - สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี
- หัวหน้าคณะ
๒. นายเจตน์ ศิรธรานนท์ - สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- รองประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี
๓. นายพจน์ อร่ามวัฒนานนท์ - สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- เลขานุการกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี
๔. นายกล้านรงค์ จันทิก - สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- กรรมการบริหารกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี
๕. นางสาวศรีสลิณี พัฒนมาศ - นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- เลขานุการคณะ
๖. นางสาวชธิตา ปิยวรรณวงศ์ - นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ
สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- ผู้ช่วยเลขานุการคณะ

๓. กำหนดการเดินทาง

คณะออกเดินทางจากท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ ประเทศไทย ในวันอาทิตย์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เวลา ๒๓.๔๐ นาฬิกา โดยเครื่องบินของสายการบินไทย เที่ยวบินที่ TG 920

คณะเดินทางกลับถึงประเทศไทย ในวันเสาร์ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๖.๒๐ นาฬิกา โดยเครื่องบินของสายการบินไทย เที่ยวบินที่ TG 921

๔. การประชุมทวิภาคีและการเข้าเยี่ยมคารวะบุคคลสำคัญฝ่ายสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

๔.๑ การรับฟังบรรยายสรุปจากนางนงนุช เพ็ชรรัตน์ เอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลิน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ณ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลิน

/เอกอัครราชทูตฯ...

เอกอัครราชทูตฯ ได้บรรยายสรุปในประเด็นต่างๆ ที่คณะฯ ต้องการทราบ ดังนี้

๑. มุมมองของฝ่ายเยอรมนีต่อประเทศไทย

มุมมองด้านการเมืองการปกครอง

ภายหลังจากที่เอกอัครราชทูตฯ ได้มีโอกาสชี้แจงเหตุผลของเหตุการณ์รัฐประหารของคณะรักษา-ความสงบแห่งชาติ (คสช.) ว่าเป็นการใช้อำนาจเพื่อการปฏิรูปประเทศอย่างจริงจัง และเพื่อยุติความวุ่นวายซึ่งเป็นสถานการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้น โดยต่อจากนี้จะมีการดำเนินการตามโรดแมปของรัฐบาล ทำให้ฝ่ายเยอรมนีมีความเชื่อมั่นในการทำหน้าที่ของรัฐบาลชุดปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการทำหน้าที่ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งฝ่ายเยอรมนียอมรับว่าสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติกำลังพยายามปฏิรูปประเทศอย่างจริงจังในทุกๆ ด้าน พร้อมทั้งเสนอให้ฝ่ายไทยเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ มากขึ้น และเนื่องจากเยอรมนีเป็นประเทศที่ผ่านการปกครองโดยทหารมาก่อนในอดีต จึงทำให้มีความเข้าใจในสถานการณ์ และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือและคำแนะนำต่อประเทศไทยอย่างใกล้ชิดต่อไป

มุมมองด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน

เนื่องจากประเทศไทยและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีความสัมพันธ์ที่ยาวนานนับตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๔) ซึ่งเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคอาเซียนที่มีความสัมพันธ์อันยาวนานถึง ๑๕๓ ปี นับได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพสูงสุดในอาเซียน ทั้งนี้ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงในหลากหลายด้าน ทำให้มีนักลงทุนชาวเยอรมันที่มาลงทุนในไทยต่างมีความเห็นว่ามีความสะดวก-รวดเร็วมากขึ้น เป็นแบบเบ็ดเสร็จในที่เดียว (one - stop service) สร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุนเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม สิ่งที่นักลงทุนชาวเยอรมันต้องการเห็นคือการดำเนินการตามโครงการที่รัฐบาลกำหนดไว้อย่างจริงจังในอนาคตอันใกล้ นอกจากนี้ บริษัทผู้ผลิตรถยนต์ยี่ห้อ BENZ และ BMW ไม่ลดปริมาณการลงทุนในไทย เนื่องจาก

/ยอดชายยัง...

ยอดขายยังไม่ตกลง อย่างไรก็ตาม บริษัทผู้ผลิตรถยนต์ยี่ห้อ Volkswagen และ Audi ของเยอรมนี ยังไม่ตัดสินใจ
มาลงทุนในไทยเนื่องจากยังมียอดขายในภาพรวมไม่เพียงพอ

คณะผู้แทนฯ ได้ชี้แจงให้ที่ประชุมทราบว่ารัฐบาลไทย นำโดยนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี
ได้เดินทางไปประชุม ณ ประเทศญี่ปุ่น เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ภาคธุรกิจและเอกชนของญี่ปุ่น ซึ่งคณะผู้แทนฯ
เห็นว่าเป็นการเริ่มต้นที่ถูกต้อง และสามารถนำมาปรับใช้กับประเทศอื่นๆ รวมทั้งเยอรมนีด้วย ในโอกาสนี้ คณะผู้แทนฯ
จึงได้ส่งมอบแผนนโยบายด้านเศรษฐกิจจากกระทรวงเศรษฐกิจ ๔ กระทรวง ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวง-
อุตสาหกรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และกระทรวงคมนาคม เพื่อแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยกำลัง
ส่งเสริมด้านเศรษฐกิจอย่างจริงจัง และสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนชาวต่างชาติที่จะเข้ามาลงทุนและค้าขายกับ
ประเทศไทยต่อไป

มุมมองด้านการแก้ปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (IUU Fishing)

สำหรับปัญหาการได้รับใบเหลืองจากสหภาพยุโรป ในเรื่องการทำประมงผิดกฎหมาย หรือ IUU
Fishing นั้น ทางเยอรมนีเชื่อว่าประเทศไทยกำลังพยายามแก้ไขปัญหาได้อย่างจริงจัง ทั้งนี้เนื่องจากการที่ประเทศ-
ไทยเป็นรัฐบาลทหารซึ่งมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด จึงเกิดความรวดเร็วในการดำเนินการในทุกขั้นตอน และมีความ
หวังว่าจะดีขึ้นในอนาคตอันใกล้ ซึ่งเยอรมนีเองในฐานะที่เป็นหนึ่งในสหภาพยุโรปพร้อมที่จะสนับสนุน
ประเทศไทยต่อไป โดยที่ฝ่ายเยอรมนีได้ติดตามสถานการณ์ในประเทศไทยอย่างใกล้ชิดจากทั้งองค์กรต่างๆ ของ
เยอรมนีที่อยู่ในประเทศไทย และการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ โดยไม่ปิดกั้น

๒. ระบบรัฐสภาเยอรมนี

รัฐสภาเยอรมนี ประกอบด้วย ๒ สภา คือ สภาผู้แทนราษฎร ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน
มีจำนวน ๖๓๑ คน และสภาสหพันธ์ หรือวุฒิสภา ที่มาจากการแต่งตั้งจากรัฐบาลของแต่ละมลรัฐโดย
นายกรัฐมนตรีของมลรัฐ (Minister President) มีจำนวน ๖๙ คน ส่วนใหญ่เป็นรัฐมนตรีของมลรัฐที่จะเป็นตัวแทน
เข้ามาทำหน้าที่ในวุฒิสภา

ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะได้รับบัตรเลือกตั้ง ๒ ใบ คือ เลือกตั้งแบบแบ่งเขต และเลือกตั้งแบบ
บัญชีรายชื่อ ซึ่งประชากรชาวเยอรมันส่วนใหญ่เลือกผู้แทนจากนโยบายพรรค โดยไม่ได้เลือกที่ตัวบุคคล ซึ่งหาก
พรรคมอบนโยบายไว้ แต่ไม่ปฏิบัติตามนั้น เลือกตั้งครั้งต่อไปคะแนนเสียงจะตกลง เนื่องจากประชาชนไม่ได้รับ-
ประโยชน์จากการปฏิบัติของพรรค

นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน คือ นางแองเกลา แมร์เคิล ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการเลือกจากรัฐสภา-
เยอรมนีให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยนางแองเกลา แมร์เคิล ยังคงดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน-
ราษฎรด้วย ส่วนคณะรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องมาจากการเลือกตั้งแต่จะได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีให้ดำรง-
ตำแหน่งในกระทรวงต่างๆ โดยตรง นอกจากนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของเยอรมนีสามารถประกอบอาชีพอื่นๆ
ได้ อาทิ นักธุรกิจ อาจารย์ และสถาปนิก เป็นต้น โดยต้องแจ้งต่อประธานรัฐสภาทราบ และต้องรายงานรายได้
ประจำปีให้ประธานรัฐสภาทราบด้วย แต่ไม่จำเป็นต้องแสดงรายจ่าย

๓. สาเหตุที่ปลูกประชาชนให้ต่อต้านคนไม่ดี

ประชากรเยอรมันได้รับการบ่มเพาะสั่งสอนมาตั้งแต่วัยเด็กให้มีวินัยและมีค่านิยมที่ดี เนื่องจาก
ประเทศเยอรมนีมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากตั้งแต่เหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ ๒ ประชากรชาวเยอรมันรู้สึก
ผิดพลาดเป็นอย่างมากที่ในอดีตเมื่อเห็นผู้กระทำผิดแล้วไม่แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แต่ในปัจจุบันจะไม่เงี่ยอึก-

ต่อไป แต่ละคนต่างพากันดูแลสังคม ถ้ามีคนกระทำความผิด สังคมจะต่อต้าน ไม่ให้การยอมรับ ดังนั้นเยอรมนีจึงเป็นประเทศที่ไม่มีระบบอภิสิทธิ์ ทุกสิ่งจะเป็นไปตามความสามารถของแต่ละคน ไม่มีระบบอุปถัมภ์ จะใช้ความน่าเชื่อถือเป็นหลัก ดังนั้นประชาชนจึงมั่นใจว่าจะไม่มีการทุจริตเกิดขึ้น เนื่องจากไม่มีบริษัทเอกชนใดที่จะยอมให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ ชาวเยอรมันเป็นประชากรที่มีวินัยมากประเทศหนึ่งของโลก ทำให้ประชากรตระหนักถึงความเท่าเทียมกัน แม้กระทั่งในรัฐบาลจะเป็นระบบรัฐบาลผสมมาโดยตลอด ไม่มีระบบการครองเสียงข้างมาก ทั้งนี้ เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจ ซึ่งรัฐบาลชุดปัจจุบันที่นำโดยนางอังเกลา แมร์เคิล นายกรัฐมนตรี ก็จะเป็นระบบสองพรรคใหญ่รวมกัน

สำหรับอัตราการรู้หนังสือของคนเยอรมนี ตามกฎหมายพื้นฐานของเยอรมนี กำหนดให้ประชากรต้องเรียนรู้หนังสือถึงเกรด ๖ - ๙

ร้อยละ ๑๘	สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย
ร้อยละ ๑๔	สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยเทคนิค
ร้อยละ ๕๔	สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา
ร้อยละ ๑๔	ด้าน Non - Skill

๔. สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน

สื่อมวลชนของเยอรมนีจะได้รับสิทธิเสรีภาพเต็มที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานของรัฐบาล โดยสำนักพิมพ์ส่วนใหญ่จะมีเว็บไซต์ของตนเองที่สามารถนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วทันทั่วถึง

๕. ระบบราชการ

สำหรับผู้ที่เรียนจบจากมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะรับราชการ โดยที่ข้าราชการจะเกษียณอายุเมื่ออายุครบ ๖๗ ปี มีระบบประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปีโดยผู้บังคับบัญชา และรายงานผลการประเมินให้ผู้บังคับบัญชาทราบด้วย

๖. ปัญหาการตัดสิทธิ GSP สหภาพยุโรป

ขณะนี้สหภาพยุโรปได้ยกเลิกการให้สิทธิพิเศษ GSP กับประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยได้รับการจัดอันดับจากธนาคารโลกให้อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ระดับปานกลางค่อนข้างสูง (upper middle income) โดยในเรื่องนี้ประเทศไทยจำเป็นต้องผลักดันให้มีการลงนามใน FTA ระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป ซึ่งในขณะนี้ติดปัญหาด้านเทคนิคบางประการ และไทยต้องมีการแก้ไขอย่างจริงจัง สำหรับสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้มีความพยายามผลักดันในด้านต่างๆ และชี้แจงกับประเทศต่างๆ ว่าขณะนี้ประเทศไทยอยู่ในช่วงของการปฏิรูป ซึ่งแม้ว่ากระบวนการทางประชาธิปไตยจะหยุดนิ่ง แต่ระบบเศรษฐกิจไม่ได้หยุดตาม เนื่องจากมีแผนการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา

๗. ระบบพลังงานทดแทนในเยอรมนี

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีให้ความสำคัญกับระบบพลังงานทดแทนของประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งยังตระหนักถึงความปลอดภัย และความยั่งยืนของพลังงานเป็นหลักอีกด้วย จะเห็นได้จากการที่เยอรมนีมีแผนการปิดโรงงานผลิตไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ให้เสร็จสิ้นทุกแห่งภายในปี ๒๐๒๒ ซึ่งเป็นโครงการที่เริ่มดำเนินการมาเป็นเวลา ๓ - ๔ ปีแล้ว นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนในระบบพลังงานของประเทศมากขึ้นอีกด้วย

๘. ผู้อพยพชาวซีเรีย

รัฐบาลของนางอังเกลา แมร์เคิล ให้การสนับสนุนในเรื่องผู้อพยพชาวซีเรียเป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศเยอรมนีให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และความเท่าเทียมกัน เนื่องจากประเทศได้ก้าวผ่านเหตุการณ์ในการรวมตัวกันทางสังคมจากเหตุการณ์การรวมกันของเยอรมันตะวันตกและตะวันออก ทำให้ประชาชนของประเทศมีความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างยิ่ง โดยจะเห็นได้จากการที่มีการระบุไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ ในกฎหมายที่เกี่ยวกับผู้อพยพ ได้ระบุไว้ว่าประเทศแรกที่ผู้อพยพเดินทางเข้ามาจำเป็นจะต้องรับผู้อพยพเหล่านั้นไว้ ซึ่งผู้อพยพจะไม่สามารถเดินทางต่อไปยังประเทศที่สามได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเทศเยอรมนีรับผู้อพยพชาวซีเรียรวดเร็วเกินไปทำให้ขาดการคัดกรองอย่างละเอียด ส่งผลให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง อาทิ หลังจากการส่งไปยังเมืองเล็กๆ แล้วจะไปเบียดเบียนสาธารณูปโภคต่างๆ ของชาวเยอรมันเองได้ เป็นต้น

ภายหลังจากที่คณะได้รับฟังการบรรยายสรุปในด้านต่างๆ เรียบร้อยแล้ว จากนั้น พลเรือเอก ชูมนุม อัจฉริยะ ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี ได้มอบของที่ระลึกเป็นกรอบรูปประดับ-พลอยให้แก่เอกอัครราชทูตฯ เพื่อเป็นการขอบคุณที่กรุณาสละเวลามาให้การต้อนรับคณะฯ พร้อมถ่ายภาพร่วมกันและอำลากลับ

๘.๒ การประชุมทวิภาคีร่วมกับ Dr. Wolfgang S. Heinz, Senior Policy Advisor ผู้แทนจากองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนแห่งเยอรมนี (The German Institute for Human Rights) เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุม สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งเยอรมนี

คณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย – เยอรมนี ได้เข้าร่วมประชุมทวิภาคีกับ Dr. Wolfgang S. Heinz ตำแหน่งที่ปรึกษาด้านนโยบายอาวุโส องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนแห่งเยอรมนี เพื่อหารือเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของเยอรมนี ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้กับการออกกฎหมาย และร่างรัฐธรรมนูญของประเทศไทยในอนาคต สรุปได้ดังนี้

โครงสร้างและความเป็นมาของสถาบัน

องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนแห่งประเทศเยอรมนีเป็นองค์กรอิสระที่ไม่แสวงหาผลกำไร ก่อตั้งขึ้นภายหลังจากการประชุมด้านสิทธิมนุษยชนโลก ณ กรุงเวียนนา เมื่อปี ๑๙๙๓ ซึ่งเป็นการประชุมร่วมกันระหว่างรัฐสมาชิกจำนวน ๑๗๑ รัฐ โดยที่ประชุมในครั้งนั้นได้มีการลงนามในสนธิสัญญาให้แต่ละประเทศก่อตั้งสถาบันด้านสิทธิมนุษยชนขึ้นในประเทศของตน โดยได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลหรือรัฐสภา สำหรับประเทศเยอรมนีได้ก่อตั้งสถาบันแห่งนี้ขึ้นในปี ๒๐๐๑ ซึ่งในช่วงแรกของการก่อตั้งองค์กรดังกล่าวพบว่าชาวเยอรมนียังไม่ให้ความสนใจในเรื่องสิทธิมนุษยชนมากนัก เนื่องจากในขณะนั้นประเทศเยอรมนียังไม่มีปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน แต่เมื่อนักการเมืองจากพรรค Left และพรรค Green เสนอต่อรัฐสภาว่าประเทศเยอรมนีกำลังเผชิญกับปัญหาผู้อพยพเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย หรือการได้รับผลจากการกระทำที่ผิดพลาดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้ชาวเยอรมันเริ่มตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนทั้งในประเทศและสากลมากยิ่งขึ้น

องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนแห่งเยอรมนีก่อตั้งขึ้นเพื่อให้คำแนะนำและศึกษาสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในและนอกประเทศเยอรมนี โดยดำเนินการประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาวิจัย และตีพิมพ์ให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อเพิ่มการตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน (public awareness) รวมทั้งให้คำแนะนำแนวนโยบายสำหรับรัฐสภา องค์กรดังกล่าวประกอบด้วย

ผู้แทนจากองค์กรเอกชน สมาชิกรัฐสภา กระทรวงต่างๆ ซึ่งล้วนเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น แม้ว่าในปัจจุบันจะยังไม่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล แต่ในปี ๒๐๑๖ รัฐบาลเยอรมนีพร้อมที่จะสนับสนุนเงินทุนให้องค์กรเพื่อวิจัยและพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชนต่อไป

จากการที่ได้หารือกับ Dr. Wolfgan S. Heinz ทำให้คณะฯ ได้รับทราบว่ารัฐบาลควรที่จะจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์กรใดขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อศึกษา วิเคราะห์ วิจัยในเรื่องนั้น ๆ เพื่อเป็นการรับทราบข้อมูลที่แท้จริงและทันต่อเหตุการณ์ จึงจะสามารถสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนได้

แนวทางและการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนของเยอรมนี

การทำงานในด้านสิทธิมนุษยชนของเยอรมนีจะเกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. กระทรวงที่เกี่ยวข้อง ๔ กระทรวง ได้แก่ กระทรวงยุติธรรมและปกป้องผู้บริโภคสหพันธ์ (Federal Ministry of Justice and Consumer Protection) กระทรวงเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาแห่งสหพันธ์ (Federal Ministry for Economic Cooperation and Development) กระทรวงมหาดไทยสหพันธ์ (Federal Ministry of the Interior) และสำนักงานต่างประเทศเยอรมัน (German Foreign Office)

๒. พรรคการเมือง จำนวน ๒ พรรค

๓. มูลนิธิจำนวนหนึ่งในสามของมูลนิธิของเยอรมนี

โดยกฎหมายพื้นฐานของเยอรมนี (Basic Laws) ได้ระบุเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชนไว้ในมาตรา ๑ - ๒๐ และมาตรา ๑๐๐ - ๑๐๔ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางกฎหมายของเยอรมนี นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอพยพย้ายถิ่นฐานและชาติพันธุ์ กฎหมายอาญา เป็นต้น สำหรับประเด็นปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศเยอรมนีให้ความสำคัญในปัจจุบัน ประกอบด้วย

๑. สิทธิเด็ก

๒. ปัญหาการก่อการร้าย

๓. การกีดกันทางเชื้อชาติ

นอกจากนี้ Dr. Wolfgan S. Heinz ได้แสดงความคิดเห็นต่อกรณีปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย โดยเฉพาะประเด็นการหลอกซื้อเด็กชาวกัมพูชาเข้ามาเป็นขอทานในประเทศไทย แรงงานประมงผิดกฎหมาย และผู้อพยพชาวโรฮีนจา ว่าประเด็นปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนของแต่ละประเทศมีรายละเอียดที่แตกต่างกันไป และเกี่ยวข้องกับกฎหมายในหลากหลายด้าน อาทิ

๑. การเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งจะผิดกฎหมายการเข้าเมือง แต่หากเป็นการเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายเนื่องจากการถูกล่อลวง จะจัดว่าเป็นเหยื่อผู้ได้รับผลกระทบในเรื่องสิทธิมนุษยชน

๒. ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคอาเซียน เปรียบได้กับเยอรมนีซึ่งเป็นประเทศหนึ่งในสหภาพยุโรป ซึ่งประเทศในยุโรปไม่ค่อยประสบปัญหาเรื่องการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เนื่องจากการขอวีซ่าเข้าประเทศในยุโรปจะค่อนข้างมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน หากจะเดินทางต่อไปยังประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคจะถูกคัดกรองมาเป็นอย่างดี

๓. การพิจารณาในเรื่องใดๆ จะต้องคำนึงถึงหลักกฎหมายอาชญากรรมและหลักสิทธิมนุษยชน

๔. ในช่วง ๒๐ – ๓๐ ปีที่ผ่านมา สตรีมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นและมีสิทธิเท่าเทียมกับบุรุษในหลาย-
ด้าน แม้ว่าจะยังคงมีปัญหาในเรื่องการเลือกปฏิบัติเกี่ยวกับรายได้ในเยอรมนี

๕. ประเด็นปัญหา IUU Fishing ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานผิดกฎหมาย ควรมีการแก้ไขอย่างจริงจัง
โดยการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

หลังจากที่คณะฯ ได้หารือเกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชนกันพอสมควรแล้ว จากนั้น พลเรือเอก
ชุมนุช อัจฉริยะ ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี ได้มอบของที่ระลึกเป็นตลับใส่นามบัตรและ
นาฬิกาตั้งโต๊ะเบญจรงค์ เพื่อเป็นการขอบคุณที่ได้สละเวลาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับคณะฯ พร้อมถ่ายภาพร่วมกัน และ
อำลากลับ

**๔.๓ การประชุมทวิภาคีกับ Ms. Birgit Risch หัวหน้าฝ่าย ๖๒๓ กระทรวงอาหารและ
การเกษตรสหพันธ์ (Federal Ministry of Food and Agriculture) เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๘
เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ณ กระทรวงอาหารและการเกษตรสหพันธ์**

ทั้งสองฝ่ายได้มีการประชุมหารือทวิภาคีระหว่างกัน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้
กลยุทธ์และการบริหารจัดการด้านการเกษตร

การดำเนินนโยบายด้านการเกษตร อาหาร และการคุ้มครองผู้บริโภคของกระทรวงอาหารและ
การเกษตร เป็นการดำเนินการที่สำคัญเนื่องจากเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชากรทั้งประเทศ และเกี่ยวข้อง
กับการบูรณาการด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม โดยเฉพาะเรื่องความปลอดภัยทางอาหาร หรือ food safety เป็นสิ่งที่
รัฐบาลเยอรมนีให้ความสำคัญมากที่สุด ทั้งในกระบวนการผลิตและการนำส่งสู่ผู้บริโภค เนื่องจากประเทศเยอรมนี

เป็นทั้งผู้ผลิตและผู้ส่งออกสินค้าเกษตรไปยังประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรป อีก ๒๕ ประเทศด้วย ซึ่งประชากรของทุกประเทศย่อมต้องการบริโภคอาหารที่มีความปลอดภัย และมีผลดีต่อสุขภาพ กระทรวงเกษตรฯ จึงมีหน้าที่ดูแลควบคุมการผลิตอาหารให้มีประสิทธิภาพตามที่ตลาดต้องการ ซึ่งการกำหนดนโยบายด้านการเกษตร ของกระทรวงอาหารและการเกษตรมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนภาคการเกษตรให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาการวิจัยด้านการเกษตร ปัจจุบันรัฐบาลแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้กำหนดนโยบายที่สำคัญไว้ดังนี้

๑) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมแบบแบ่งเขตพื้นที่เพาะปลูก (zoning) เพื่อควบคุมอุปทานไม่ให้เกิดอุปทานส่วนเกิน (over supply) หรืออุปทานส่วนขาด (short supply)

๒) การลดภาวะอุปทานที่มากเกินไปเกินความต้องการ (over supply) โดยการจำกัดพื้นที่และปริมาณการทำเกษตรกรรมในประเทศ

๓) การผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มทางเกษตรกรรม เช่น การรวมกลุ่มสหกรณ์ ซึ่งรัฐบาลเยอรมนีได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลานานจนมีความเชี่ยวชาญเป็นอย่างมาก เนื่องจากสอดคล้องกับแนวนโยบายของประเทศอื่นๆ ในยุโรป รวมทั้งมีการสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มสหกรณ์อย่างจริงจังมากขึ้น ซึ่งสมาชิกในกลุ่มสหกรณ์จะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และจัดทำแผนการตลาดร่วมกัน ค่าขายผลผลิตร่วมกัน ทั้งนี้ การรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งสหกรณ์ในประเทศเยอรมนีถือว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เนื่องจากการเปิดโอกาสให้เกษตรกรรายย่อยได้มารวมตัวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล เครื่องมือ อุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างให้เกิดความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างเกษตรกรด้วยกันให้มีความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถการต่อรองในตลาด โดยที่ประเทศเยอรมนีมีความเข้มแข็งในเรื่องเทคโนโลยีสำหรับการพัฒนาผลผลิต รัฐบาลจึงให้การสนับสนุน

เกษตรกรให้เกิดการรวมกลุ่มกันมากขึ้น ซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งที่ภาครัฐส่งเสริมให้ผู้ผลิตได้ประกอบกิจการใกล้กับแหล่งวัตถุดิบเพื่อความสะดวกในการขนส่ง

ในปัจจุบันมีการจัดตั้งชมรมผู้ประกอบการต่างๆ อาทิ ผู้ประกอบการอาหาร ผู้ประกอบการสัตว์-ปีก ผู้ผลิตข้าวและเมล็ดพันธุ์ เป็นต้น ซึ่งจะมีหน่วยงาน German Cooperative Union ที่มีหน้าที่ควบคุมการดำเนินการและดูแลผลประโยชน์ของสหกรณ์เหล่านั้น ในโอกาสนี้ นาง Birgit Risch จะนำส่งข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อ รายละเอียดของหน่วยงาน และข้อมูลการสนับสนุนของหน่วยงานที่ควบคุมและรับผิดชอบเกี่ยวกับสหกรณ์ของเยอรมนีให้แก่ฝ่ายไทยโดยส่งผ่านทางสถานเอกอัครราชทูตเยอรมนีประจำประเทศไทย เพื่อนำส่งให้แก่กลุ่มมิตรภาพฯ ไทย – เยอรมนี ต่อไป

(หมายเหตุ : ต่อมาภายหลังจากที่คณะเดินทางฯ กลับมาถึงประเทศไทย ได้ประสานงานไปยังสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบอร์ลิน และได้รับทราบรายชื่อผู้ติดต่อและรายละเอียดหน่วยงานเรียบร้อยแล้วตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้)

ในโอกาสนี้ ฝ่ายเยอรมนียืนยันที่จะให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มสหกรณ์ในประเทศไทย และหากต้องการส่งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสหกรณ์ของประเทศไทยไปศึกษาการสหกรณ์ของเยอรมนี นาง Birgit ยินดีที่จะให้ความร่วมมือช่วยประสานงานให้ โดยจะร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยเพื่อดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ซึ่งในขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาแนวทางในการจัดรูปแบบของโครงการ ทั้งนี้จะมีการประสานงานผ่านทางสถานเอกอัครราชทูตของทั้งสองประเทศ

นอกจากนี้ กระทรวงอาหารและการเกษตร ยังรับผิดชอบเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าประมงจากประเทศต่างๆ อีกด้วย มีการก่อตั้งสถาบัน IWC ซึ่งเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ควบคุมการทำประมงและสินค้าประมงของเยอรมนี โดยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างสหภาพยุโรปกับประเทศนอกสหภาพฯ รวมถึงเรื่อง IUU Fishing ด้วย

ประเด็นการทำประมงผิดกฎหมายของไทย (IUU Fishing)

สำหรับประเด็นปัญหาที่เมื่อปลายเดือนเมษายน ๒๕๕๘ สหภาพยุโรป (EU) ได้ให้ใบเหลืองแก่ประเทศไทยอย่างเป็นทางการ เนื่องจากภายหลังจากการตรวจสอบพบว่ายังไม่มีการแก้ไขปัญหายังเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการทำประมงผิดกฎหมายหรือ IUU Fishing ที่สอดคล้องกับหลักกฎหมายสากล โดยประเด็นที่ถูกจับตามองมากเป็นพิเศษ คือ กฎหมายเกี่ยวกับการประมงและการค้ามนุษย์ ซึ่งปัญหาเรื่องแรงงานผิดกฎหมายและการค้ามนุษย์ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของชาวเยอรมันที่ต้องการซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ตรวจสอบย้อนกลับได้ และคำนึงถึงผลกระทบของสังคม

คณะผู้แทนฯ ได้ชี้แจงว่า ฝ่ายไทยเข้าใจว่าสหภาพยุโรปให้ใบเหลืองเรื่องการทำประมงผิดกฎหมายโดยประเมินจากข้อมูลในอดีตและมุ่งเน้นประเด็นเรื่องแรงงานต่างด้าว การแก้ไขปัญหาเรื่องการประมงและแรงงานเป็นเรื่องยากสำหรับฝ่ายไทยในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามลำพัง เนื่องจากปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและการแก้ไขร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้อง จากภูมิศาสตร์ของประเทศไทยที่มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านมากกว่าสี่พันกิโลเมตร โดยมีพรมแดนติดกับเมียนมามากที่สุดเป็นระยะทางมากกว่าสองพันสี่ร้อยกิโลเมตร ซึ่งเมียนมามีความขัดแย้งภายในประเทศและการพิสูจน์สัญชาติของประชาชนเมียนมา ประเทศไทยได้พยายามอย่างเต็มที่ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมาได้มีการออกพระราชบัญญัติการประมง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสหภาพยุโรป และมีการดำเนินการด้าน-

/ต่างๆ อย่าง...

ต่างๆ อย่างเคร่งครัด อาทิ การจดทะเบียนเรือ การออกใบอนุญาตใช้เรือ การออกอาชญาบัตร การออกใบอนุญาต-ผู้ประกอบการด้านการประมง มีการป้องกันตรวจตราเฝ้าระวังผู้กระทำผิดกฎหมาย มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรประมง และตรวจตราเฝ้าระวังผู้กระทำผิดกฎหมาย (Thailand Fishing Board) เป็นต้น แต่จากการตรวจสอบของสหภาพยุโรปครั้งล่าสุดยังพบว่ามีเรือที่ผิดกฎหมาย มีการใช้แรงงานทาส ออกทำการประมงในน่านน้ำของประเทศอินโดนีเซีย ทำให้สหภาพยุโรปไม่เชื่อมั่นว่าประเทศไทยจริงจังกับการแก้ปัญหาดังกล่าว ประเทศไทยจึงได้ยกเลิกพระราชบัญญัติการประมง โดยออกเป็นพระราชกำหนดการประมง เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘ แทน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการบังคับใช้กฎหมายและแก้ไขปรับปรุงรายละเอียดในข้อกฎหมาย อาทิ บทลงโทษทางกฎหมาย รายละเอียดการทำประมง และรายละเอียดด้านแรงงานประมง เป็นต้น โดยได้ปรับบทลงโทษให้รุนแรงมากขึ้น และเพิ่มเติมในรายละเอียดเกี่ยวกับการประมงและแรงงานในกฎหมายหลัก เพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของสหภาพยุโรปและสอดคล้องกับกฎหมายสากล อีกทั้งทำให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายได้ทันที

อย่างไรก็ตาม ในมุมมองของเยอรมนีเชื่อว่าประเทศไทยพยายามที่จะแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงที่ผิดกฎหมาย และมีระบบการจัดการที่แข็งแกร่งขึ้น หากมีการตรวจสอบอีกครั้งในปี ๒๕๕๙ เชื่อมั่นว่าผลการตรวจสอบจะดีขึ้น ซึ่งหากมีโอกาสที่เหมาะสมเยอรมนีพร้อมที่จะนำข้อมูลการปรับปรุงแก้ไขปัญหา IUU Fishing ของประเทศไทยเข้าไปเจรจากับสหภาพยุโรป และเสนอความคิดเห็นว่าประเทศไทยควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ถึงสิ่งที่ประเทศไทยได้ดำเนินการไปแล้วให้แก่ประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรปมากยิ่งขึ้น

/ภายหลังจาก...

ภายหลังจากที่มีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกันพอสมควรแล้ว จากนั้น พลเรือเอก ชุมชุม อัจฉริยะ ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี ได้มอบของที่ระลึกเป็นตลับใส่นามบัตรและนาฬิกาตั้งโต๊ะ เบญจรงค์ เพื่อเป็นการขอบคุณที่ได้สละเวลาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับคณะฯ พร้อมถ่ายภาพร่วมกัน และอำลากลับ

๔.๔ การหารือทวิภาคีกับ Dr. Peter Roell ผู้อำนวยการสถาบันที่ปรึกษาทางกลยุทธ์ การเมือง ความมั่นคง และเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๗.๔๕ นาฬิกา ณ โรงแรมแอตลอน เคมปินสกี

ทั้งสองฝ่ายได้มีการหารือทวิภาคีระหว่างกัน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ตามที่รัฐบาลได้มีการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศนั้น Dr. Peter Roell ได้เสนอแนะให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการสร้างการตระหนักรู้ถึงผลกระทบต่อสังคม (public awareness) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลด้านยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในการมีส่วนร่วมในนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะต้องเริ่มจากการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลของรัฐได้อย่างเปิดเผย และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง จากนั้นจึงรวบรวมข้อเสนอแนะต่างๆ มาพิจารณาในการกำหนดนโยบาย สำหรับประเด็นความมั่นคงควรต้องนำความรู้ด้านการสร้างเครือข่ายและระบบเน็ตเวิร์คมาใช้ในการทำงาน พร้อมทั้งการรวบรวมข้อมูลทางวิชาการและจัดทำการประเมินแบบ ๓๖๐ องศาเสนอฝ่ายรัฐบาล

การศึกษารวบรวมข้อมูลด้านยุทธศาสตร์ถือว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญในการเสนอแนะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์และนโยบายชาติ ซึ่งสอดคล้องกับประเทศไทยที่กำลังมีการก่อตั้งหน่วยงานยุทธศาสตร์ชาติ โดยคณะผู้แทนฯ มีความเห็นว่าเมื่อประชาชนเข้าใจและตระหนักรู้ถึงยุทธศาสตร์ดีแล้ว ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นผ่านทางผู้แทนเพื่อนำเสนอแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

๔.๕ การหารือทวิภาคีกับ Mr. Daniel Müller ผู้จัดการฝ่ายภูมิภาคอาเซียน สถาบัน German Asia - Pacific Business Association เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๘.๓๐ นาฬิกา ณ โรงแรมแอตลอน เคมปินสกี

ทั้งสองฝ่ายได้มีการหารือทวิภาคีระหว่างกัน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ความร่วมมือทางการค้า

สถาบัน German Asia - Pacific Business Association ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ๑๙๘๐ โดยการรวมตัวกันของสถาบันเอกชนของเยอรมนีกว่า ๕๐๐ บริษัทจากหลากหลายประเภทธุรกิจ อาทิ การธนาคาร โรงงาน-อุตสาหกรรม และการค้า เป็นต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้บริษัทสมาชิกได้เข้าสู่ตลาดต่างประเทศได้อย่างทั่วถึง โดยการเจรจาผ่านการประชุมระหว่างผู้บริหารระดับสูงของประเทศนั้นๆ กับเยอรมนี นอกจากนี้ ยังดำเนินการผลักดันให้เกิดการศึกษาวิจัยทางเทคนิคเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าระหว่างประเทศ โดยไม่กระทบต่อนโยบายของรัฐบาล ซึ่งมีการแบ่งส่วนการบริหารสถาบันออกเป็นตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก อาทิ ภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ที่ดูแลการเจรจาการค้าระหว่างเยอรมนีกับประเทศในทวีปเอเชียและแปซิฟิก เป็นต้น การก่อตั้งสถาบันดังกล่าวนี้ นับเป็นการรวมตัวการทางค้าเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองในตลาดโลก

สำหรับความร่วมมือกับประเทศไทย สถาบันฯ ได้มีการเจรจาความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง ล่าสุดได้รับการประสานงานนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรีจะเดินทางไปประเทศเยอรมนีเพื่อหาความสัมพันธ์ด้านการค้าระหว่างสองประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนกิจการผลิตรถยนต์ของเยอรมนีให้ลงทุนในจังหวัดชลบุรี ซึ่งบริษัทดังกล่าวเป็นสมาชิกของสถาบันฯ เช่นกัน ดังนั้นในฐานะที่สถาบันฯ ให้ความสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดการค้าระหว่างสองประเทศ นาย Daniel Müller จึงแนะนำให้ประเทศไทยพิจารณาพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างนักธุรกิจของไทยกับต่างประเทศได้สะดวกยิ่งขึ้น และในขณะนี้ประเทศไทยกำลังจะเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC :

ASEAN Economic Community) ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในภูมิภาคมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการลงทุนในแถบลุ่มแม่น้ำโขง (Great Maekong Subregion : GMS) ซึ่งทางเยอรมนีเล็งเห็นว่าจะเกิดช่องทางการค้าใหม่ๆ จากนโยบายนี้เช่นกัน และหากประเทศไทยสามารถเป็นศูนย์กลางการลงทุน และการขนส่งสินค้าได้ก็จะเป็นสิ่งที่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง

ในเรื่องดังกล่าว คณะผู้แทนฯ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเทศไทยมีความพร้อมในเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน และมีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับเมียนมา รวมถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับเมียนมา อันจะส่งผลดีต่อการผลิตและกระจายสินค้าไปยังเมียนมาและประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคอาเซียน อีกทั้งเมียนมายังคงประสบปัญหาในเรื่องการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและการผลิตขนาดใหญ่ (large scale manufacturing) จึงเป็นโอกาสที่ดีที่ประเทศไทยจะสามารถแสวงหาความร่วมมือได้ต่อไป

การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ IUU ของไทย

นาย Daniel Müller ได้แสดงความห่วงใยเกี่ยวกับความคืบหน้าในการแก้ปัญหา IUU ของไทย และสอบถามแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่จริงจัง เนื่องจากเยอรมนีเป็นประเทศที่นำเข้าสินค้าประมงจากประเทศไทย และเป็นหนึ่งในสมาชิกสหภาพยุโรป

คณะผู้แทนฯ จึงได้ชี้แจงให้ทราบว่าในขณะนี้อุตสาหกรรมการประมงของประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการใช้แรงงานเด็ก แรงงานทาส และการค้ามนุษย์ ของเรือประมงไทย จนทำให้สหภาพยุโรปพิจารณาให้ใบเหลืองแก่สินค้าประมงของไทย ดังนั้นรัฐบาลไทย นำโดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี จึงให้ความสำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวอย่างเต็มที่และจริงจัง โดยได้มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้น ซึ่งได้ปรากฏออกมาเป็นผลงานอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนเพื่อเร่งแก้ไขการทำประมงผิดกฎหมาย โดยเข้มงวดกับเรือผิดกฎหมายที่ไม่ระบุสัญชาติ การทำประมงผิดกฎหมาย (IUU) และเรือประมงที่มีการใช้แรงงานทาสและการค้ามนุษย์ที่ทำการประมงในน่านน้ำไทย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนให้ทุกกระบวนการของอุตสาหกรรมอาหารทะเลไทยร่วมกันรับผิดชอบให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ และถูกต้องชัดเจนเท่านั้น โดยเฉพาะการมีระบบตรวจสอบย้อนกลับได้

สำหรับภาคเอกชนของไทย ได้มีการร่วมมือกับภาครัฐอย่างจริงจัง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาให้ออกมาเป็นรูปธรรมมากที่สุด และต้องใช้เวลาเพื่อทำความเข้าใจกับผู้บริโภคเรื่องภาพลักษณ์ของประเทศให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งภาคเอกชนต่างๆ ได้มีการทบทวนตรวจสอบห่วงโซ่การผลิตตั้งแต่ในโรงงานผลิตไปจนถึงวัตถุดิบไม่ให้เกิดปัญหาเรื่อง IUU และแรงงานทาส สำหรับการแก้ปัญหาในระยะยาว ประเทศไทยจำเป็นต้องเปลี่ยนจุดยืนจากการเป็นแหล่งอาหารทะเลจากการเลี้ยงและจับจากธรรมชาติ ให้กลายเป็น "ศูนย์กลางการแปรรูปอาหารสำเร็จรูปแช่เยือกแข็ง" เนื่องจากประเทศไทยมีกำลังผลิตและความทันสมัยสูงมาก

/ภายหลังจาก...

ภายหลังจากที่ได้มีการหารือกันพอสมควรแล้ว พลเรือเอก ชุมชุม อัจฉริยะ ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี ได้กล่าวขอบคุณ Mr. Daniel Müller ที่ได้สละเวลามาพบปะหารือกับคณะฯ พร้อมทั้งมอบของที่ระลึกเป็นตลับใส่นามบัตรและนาฬิกาตั้งโต๊ะเบญจรงค์ เพื่อเป็นการขอบคุณ

๔.๖ การประชุมทวิภาคีกับนาย Thomas Hadamek หัวหน้าฝ่ายกฎหมาย สภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ อาคารสภาผู้แทนราษฎร

ทั้งสองฝ่ายได้มีการประชุมหารือทวิภาคีระหว่างกัน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้
ระบบรัฐสภา และระบบการเลือกตั้ง

คณะผู้แทนฯ ได้อธิบายถึงสถานการณ์การเมืองของประเทศไทยในขณะนี้ว่าอยู่ระหว่างการปฏิรูปประเทศ ซึ่งรัฐบาลให้ความสำคัญกับการปฏิรูปให้ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะเรื่องการปฏิรูประบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีการตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อทำหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญตามความคิดเห็นของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะรัฐมนตรี สถานิติบัญญัติแห่งชาติ และประชาชน ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง จากนั้นเข้าสู่กระบวนการจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อจะเข้าสู่กระบวนการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยต่อไป

สำหรับประเด็นที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา เป็นประเด็นที่กำลังพิจารณากันในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะผู้แทนฯ จึงขอรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับระบบรัฐสภา และระบบการเลือกตั้งของเยอรมนีที่ถือได้ว่าเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพระบบหนึ่งของโลก

/นาย Thomas...

นาย Thomas Hadamek ได้ให้ความเห็นว่า แนวทางที่มีประสิทธิภาพที่สุดสำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้นพรรคการเมืองที่ได้รับเสียงข้างมากจากประชาชนจะได้เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล โดยรัฐบาลชุดล่าสุดที่นำโดยนางแองเกลา แมร์เคล นายกรัฐมนตรีแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งได้รับคะแนนเสียงอย่างท่วมท้นจนได้จัดตั้งรัฐบาล และกำหนดนโยบายด้านต่างๆ ของประเทศ อย่างไรก็ตาม แม้ว่านางแมร์เคลจะได้รับการเลือกจากรัฐสภาให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แต่นางแมร์เคลก็ยังคงเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดระหว่างรัฐบาลกับรัฐสภาในการปฏิบัติงานร่วมกัน เนื่องจากประเทศเยอรมนีไม่ได้มีการแบ่งอำนาจอย่างชัดเจน แต่เป็นการร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อประเทศชาติระหว่างรัฐสภากับรัฐบาล แม้ว่ารัฐมนตรีจะเป็นบุคคลภายนอกและมีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ แต่เมื่อเข้ารับตำแหน่งแล้วจำเป็นจะต้องเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับรัฐบาลด้วย หรือหากรัฐบาลจำเป็นต้องตัดสินใจในกรณีที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ รัฐบาลจะต้องรับฟังข้อเสนอแนะจากรัฐสภา เช่น ประเด็นที่จะเสนอต่อสหภาพยุโรป รัฐบาลจะต้องสอบถามความคิดเห็นของรัฐสภาก่อนตัดสินใจ เป็นต้น

รัฐสภาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เป็นระบบสองสภา ประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร และสภาสหพันธ์ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมาจากเลือกตั้งแบบสัดส่วนผสม (Mixed Proportional System) คือระบบแบ่งเขต และระบบสัดส่วนแบบบัญชีรายชื่อ โดยใช้บัตรลงคะแนนจำนวนสองใบ สำหรับการเลือกผู้แทนแบบแบ่งเขต และสำหรับแบบบัญชีรายชื่อ (พรรคการเมือง) ซึ่งตามรัฐธรรมนูญเยอรมนีได้ระบุจำนวนสมาชิกไว้อย่างน้อย ๕๘๘ คน โดยมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อจาก ๑๖ รัฐภูมิภาค โดยมีจำนวนผู้แทนในสัดส่วนเท่าๆ กัน

การได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของเยอรมนีจะต้องได้รับคะแนนเสียงในระบบแบ่งเขตไม่น้อยกว่า ๓ ที่นั่ง และในระบบบัญชีรายชื่อจะต้องได้รับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ของคะแนนเสียง

ทั้งหมด ซึ่งคะแนนเสียงที่ประชาชนเลือกจากระบบบัญชีรายชื่อจะเป็นตัวกำหนดจำนวนที่นั่งของสมาชิกทั้งหมดที่แต่ละพรรคจะมีได้ โดยจะหักจำนวนสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งจากระบบเขตของแต่ละพรรคที่คำนวณได้ทั้งหมดจากคะแนนของพรรค

ในระบบแบ่งเขต ประชาชนจะเลือกผู้แทนจาก ๑๖ รัฐภูมิภาค ซึ่งในแต่ละรัฐจะมีหลายเขตเลือกตั้ง และแต่ละเขตเลือกตั้งสามารถมีผู้แทนได้หลายคน โดยใช้ระบบเสียงข้างมาก

สำหรับระบบสัดส่วนแบบบัญชีรายชื่อ พรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนเสียงมากกว่าร้อยละ ๕ ของคะแนนเสียงทั้งประเทศจะได้รับที่นั่งในสภา

นอกจากนี้ จำนวนผู้ลงคะแนนเสียงในระบบแบ่งเขตจะเป็นตัวกำหนดจำนวนที่นั่งส่วนเกิน (overhang seats) ด้วย ในมุมมองของเยอรมนีเห็นว่าผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งในระบบแบ่งเขตไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้ถึงความใกล้ชิดของประชาชนต่อพรรคการเมือง ฉะนั้น พรรคการเมืองที่ได้รับจำนวนที่นั่งในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตมากกว่าจำนวนที่นั่งที่ได้รับจัดสรรในการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ พรรคการเมืองนั้นจะได้รับจัดสรรที่นั่งส่วนเกินซึ่งในระบบดังกล่าวจะสนับสนุนให้พรรคการเมืองเล็กๆ มีโอกาสที่นั่งในสภา ซึ่งคำนวณตามหลักเกณฑ์ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจน ส่วนพรรคการเมืองขนาดเล็กแม้ว่าจะไม่ได้คะแนนจากแบบบัญชีรายชื่อ เพราะได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ ๕ แต่ก็สามารถได้ที่นั่งในสภาจากแบบแบ่งเขตพื้นที่ ทำให้ในขณะนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนถึง ๖๓๐ คน

พรรคการเมืองแต่ละพรรคจะคัดเลือกบุคคลลงสมัครในแต่ละเขตเลือกตั้ง แม้ว่าพรรคการเมืองเหล่านั้นจะมีความเข้มแข็งเพียงพอแล้ว แต่จำเป็นต้องเลือกบุคคลจากท้องถิ่นเพื่อเป็นตัวแทนพรรค ดังนั้นเยอรมนีจึงใช้ระบบการเลือกตั้งแบบผสม กล่าวคือมีผู้แทนจากส่วนกลาง และจากส่วนท้องถิ่น ซึ่งการใช้ระบบนี้ไม่ใช่เพียงแค่สนับสนุนประชาธิปไตยเท่านั้น แต่ยังเป็นการสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นด้วย

การตรวจสอบความโปร่งใส

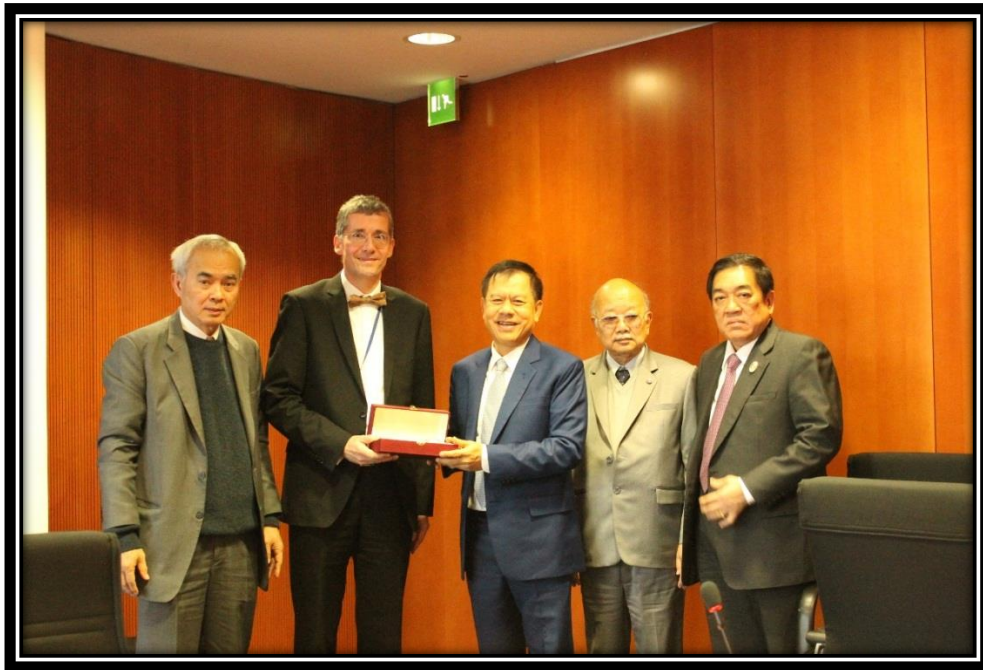
ต่อข้อซักถามของคณะผู้แทนฯ เกี่ยวกับการแสดงบัญชีทรัพย์สินของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาสหพันธ์ และรัฐมนตรี นาย Hadamek กล่าวว่าสมาชิกรัฐสภาเยอรมนีจำเป็นต้องรายงานรายรับจากรัฐกิจส่วนตัวอื่นๆ ต่อประธานรัฐสภาทราบ แต่หากเป็นรัฐมนตรี ไม่จำเป็นต้องแสดงรายรับ - รายจ่าย เนื่องจากรายได้ของรัฐมนตรีจะปรากฏอยู่ในกฎหมายสหพันธ์อยู่แล้ว นอกจากนี้ รัฐมนตรีจะไม่สามารถดำเนินธุรกิจอื่นใดได้อีก นอกจากจะออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีแล้ว ๑ - ๒ ปี อย่างไรก็ตาม ได้มีการก่อตั้งหน่วยงานเพื่อตรวจสอบความโปร่งใสของการทำงานของสมาชิกรัฐสภา เพื่อตรวจสอบข้อมูลต่างๆ ที่นักการเมืองรายงานต่อประธานรัฐสภาหรือต่อนายกรัฐมนตรี ซึ่งถ้าหากพบว่ามีกรทุจริต ก็จะมีการตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะ นอกจากนี้ ยังมีการควบคุมงบประมาณของพรรคการเมืองที่มอบให้สมาชิกพรรคในการใช้จ่าย และสมาชิกพรรคคนอื่นๆ จะมีการตรวจสอบกันเอง ซึ่งเป็นแนวทางในการป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น และหากพบการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับความโปร่งใส ประชาชนจะตัดสินความประพฤติของผู้แทนของตนเองและอาจลงโทษด้วยการไม่เลือกให้เป็นผู้แทนของตนอีกในสมัยต่อไป

การดำเนินการด้านนิติบัญญัติ

นาย Hadamek ได้ตอบข้อซักถามเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎรว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนมีสิทธิในการถามคำถามในที่ประชุมรัฐสภาในฐานะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการตัดสินใจใดๆ ที่เกิดขึ้นในสภาผู้แทนราษฎรจะมีผลต่อประชาชนทุกคน เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรจะทำหน้าที่ออก-

กฎหมายที่มีผลผูกมัดต่อประชาชน ในกระบวนการตรากฎหมายของเยอรมนีนั้น จะเริ่มจากการนำเสนอร่างกฎหมาย ซึ่งอาจเสนอโดยรัฐบาลกลาง จากภายในสภาผู้แทนราษฎร หรือจากสภาพันธรัฐ โดยจะต้องผ่านขั้นตอนต่างๆ ก่อนที่กฎหมายจะมีผลบังคับใช้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งหลังจากที่สมาชิกฯ ประจำคณะกรรมการนิติการได้พิจารณาร่างกฎหมายอย่างละเอียดรอบคอบ แล้วจะมีการทำเอกสารการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย รายงานคณะกรรมการนิติการ และมติของคณะกรรมการนิติการก่อน จึงจะสามารถผ่านร่างกฎหมายเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎรต่อไป โดยผ่านการพิจารณาในที่ประชุมสภาจำนวนสามวาระ ซึ่งการพิจารณาหรือดังกล่าว เรียกว่า “วาระในการพิจารณาร่างกฎหมาย”

ในการพิจารณาร่างกฎหมายวาระที่ ๑ จะเป็นการหารือทั่วไป เกี่ยวกับหลักการพื้นฐาน ซึ่งในหลายกรณี สภาผู้แทนราษฎรจะตัดสินใจที่จะทำให้ขั้นตอนนี้สิ้นสุด โดยการส่งต่อร่างกฎหมายโดยไม่มีการหารือไปยังคณะกรรมการเฉพาะด้าน ซึ่งจะเป็นผู้รับผิดชอบในการพิจารณากฎหมายในเรื่องที่เกี่ยวข้อง โดยในคณะกรรมการนิติการดังกล่าว จะประกอบด้วยนักการเมืองผู้เชี่ยวชาญที่มาจากพรรค/กลุ่มพรรคที่มีที่นั่งในสภาเป็นผู้ทำหน้าที่พิจารณาเนื้อหาสาระและการแสดงเจตนาเป็นนัยของร่างกฎหมายทุกฉบับ โดยอาจจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญเข้ามานั่งพิจารณาร่างกฎหมายนี้ด้วยเช่นกัน ส่วนในการพิจารณาร่างกฎหมายวาระที่สองนั้นจะจัดขึ้นในที่ประชุมสภาเต็มคณะ หลังจากนั้น จึงจะสามารถเข้าสู่การพิจารณาร่างกฎหมายวาระที่สาม พร้อมการลงมติครั้งสุดท้าย ซึ่งในปีนี้ (๒๕๕๘) ได้มีการผ่านกฎหมายไปแล้วประมาณ ๑๕๐ ฉบับ

ภายหลังจากที่ได้มีการหารือจนสมควรแก่เวลาแล้ว พลเรือเอก ชุมชุม อาจวงษ์ ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย - เยอรมนี ได้กล่าวขอบคุณนาย Thomas Hadamek ที่ได้สละเวลาพบปะหารือกับคณะฯ พร้อมทั้งมอบของที่ระลึกเป็นตลับใส่นามบัตรและนาฬิกาตั้งโต๊ะเบญจรงค์ เพื่อเป็นการขอบคุณ

๔.๗ การประชุมทวิภาคีกับนาย Frank Heinrich สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเยอรมนี เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ อาคารสภาผู้แทนราษฎร

ทั้งสองฝ่ายได้มีการประชุมหารือทวิภาคีระหว่างกัน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

สิทธิมนุษยชน และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับ IUU ของไทย

คณะผู้แทนฯ ได้กล่าวถึงความคืบหน้าของกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญของประเทศไทย ซึ่งเป็นไปตามโรดแมปของรัฐบาล โดยในขณะนี้อยู่ในขั้นที่ ๒ ของโรดแมปดังกล่าว และในฐานะสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีการดำเนินการผ่านร่างพระราชบัญญัติเพื่อบังคับใช้ ร่างสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ผ่านกฎหมายสองฉบับคือ พระราชบัญญัติควบคุมขบวนการที่เกี่ยวข้องกับการค้าเด็กซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และพระราชกำหนดการประมง ภายหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ค้างคาในสภามานานหลายปี จึงมีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

นอกจากนี้ คณะผู้แทนฯ ได้ชี้แจงเกี่ยวกับประเด็นปัญหา IUU ของประเทศไทย ที่รัฐบาลไทยพยายามผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติการประมง และพระราชกำหนดการประมง เพื่อควบคุมการทำประมงผิดกฎหมาย ภายหลังจากที่สหภาพยุโรปเข้ามาตรวจสอบการดำเนินการของประเทศไทยเกี่ยวกับการประมงผิดกฎหมาย และให้ใบเหลืองต่อประเทศไทย

ในเรื่องดังกล่าว นาย Frank Heinrich ได้แสดงความคิดเห็นว่าหลังจากประเทศไทยได้ดำเนินการมาตรการต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาแล้ว ควรจะทำการประชาสัมพันธ์ในยุโรปทั้ง ๒๗ ประเทศเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับทราบเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวผ่านทางสื่อสารมวลชนทั้งในและนอกประเทศ เพื่อประชาชนจะได้รับทราบถึงความพยายามในการแก้ปัญหาอย่างจริงจังของรัฐบาลไทย หรืออาจเชิญผู้มีอำนาจแท้จริงมาร่วม-

สังเกตการณ์ด้วย จะเป็นการเสริมสร้างความเชื่อมั่นอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ นาย Frank แนะนำให้ประสานงานกับองค์กรผู้อพยพระหว่างประเทศ (International Organization of Migration) เพื่อรายงานความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนของไทย รวมทั้งองค์กร NGO ต่างๆ ที่จะสร้างความน่าเชื่อถือในความพยายามของไทยเพื่อแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ในกิจการประมงได้ และสำหรับปัญหาแรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยแบบผิดกฎหมาย โดยเฉพาะจังหวัดชายแดน รัฐบาลไทยได้ร่วมกับรัฐบาลของเมียนมาเพื่อแก้ไขปัญหา โดยการเรียกแรงงานผิดกฎหมายดังกล่าวมาลงทะเบียน ซึ่งมีผู้มาลงทะเบียนมากกว่า ๑.๖ ล้านคน นอกจากนี้ ในฐานะที่เยอรมนีเป็นประเทศหนึ่งในสหภาพยุโรป ดังนั้นจึงมีโอกาสมิที่เยอรมนีจะสามารถสนับสนุนประเทศไทยในเวทีสหภาพยุโรป และหากเป็นไปได้ ประเทศไทยควรที่จะมีการประชาสัมพันธ์กับประเทศอื่นๆ อีก ๒๖ ประเทศในสหภาพยุโรปด้วย เนื่องจากมีแนวโน้มที่ผู้บริโภคชาวยุโรปจะมีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไป หากยังไม่มีมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องรักษาภาพพจน์อันดีของสินค้าประมงไทย

นอกจากนี้ นาย Frank ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาผู้อพยพชาวโรฮิงจาที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย เพื่อเดินทางต่อไปยังประเทศที่สาม ที่หลายประเทศอาจมองว่าเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้จริงจัง เนื่องจากเกิดจากความทุจริตของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรง นาย Frank เสนอให้ประเทศไทยดำเนินการแก้ปัญหาการทุจริตในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้ได้ เพื่อจะได้ขจัดปัญหาผู้อพยพ และการค้ามนุษย์ได้อย่างจริงจัง ซึ่งระบบการแก้ปัญหาการทุจริตนั้นต้องเน้นไปที่ความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ โดยการทำงานร่วมกันกับองค์กรระหว่างประเทศ และสถาบันด้านสิทธิมนุษยชนที่มีความเป็นกลาง เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไข และเพื่อความโปร่งใส จากนั้นจึงจัดทำรายงานตามลำดับขั้นตอน เพื่อตีพิมพ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างกว้างขวาง

จากนั้น คณะผู้แทนฯ ได้ชี้แจงให้ทราบว่ารัฐบาลไทยได้มีการแก้ปัญหาผู้อพยพที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์แล้วอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการจับกุมผู้กระทำความผิดดำเนินคดีตามกฎหมาย และมีการแสวงหาความร่วมมือจากประเทศผู้ส่งและประเทศผู้รับในการพิสูจน์สัญชาติของผู้อพยพด้วย

จากนั้น พลเรือเอก ชุมชุม อาจวงษ์ ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี ได้มอบของที่ระลึกเป็นเชิงเทียนเบญจรงค์ เพื่อเป็นการขอบคุณที่ได้ใช้เวลาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับคณะฯ พร้อมถ่ายภาพร่วมกัน และอำลากลับ

๔.๘ การประชุมทวิภาคีกับ ดร. โทมัส กัมป์เคอ (Hon. Dr. Thomas Gambke) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประธานกลุ่มมิตรภาพรัฐสภาเยอรมัน – อาเซียน นาย Johann Saathoff สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรค SPD และรองประธานกลุ่มมิตรภาพรัฐสภาเยอรมัน – อาเซียน และคณะ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ณ อาคารสภาผู้แทนราษฎร

ทั้งสองฝ่ายได้มีการประชุมหารือทวิภาคีระหว่างกัน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้
พลังงานทดแทน (renewable energy)

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคยุโรปที่มีการใช้พลังงานทดแทน (renewable energy) อย่างแพร่หลายและจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นพลังงานลม พลังงานชีวมวล หรือพลังงานก๊าซชีวภาพ รัฐบาลเยอรมนีได้ให้ความรู้และสร้างการตระหนักรู้สาธารณะ (public awareness) แก่ประชาชนเยอรมันเป็นระยะเวลา ๓๐ ปี ก่อนประชาชนจะมาให้ความสำคัญกับพลังงานทดแทนและมีผู้ใช้เป็นจำนวนร้อยละ ๘๐ และในปี ๒๐๒๒ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีโครงการที่จะปิดโรงงานผลิตไฟฟ้านิวเคลียร์ทั่วประเทศ และในปี ๒๐๔๐ จะใช้พลังงานทดแทน ร้อยละ ๘๐ ของการผลิตพลังงานทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบันสามารถทำได้แล้ว ประมาณร้อยละ ๒๐ - ๓๐ นอกจากนี้ ปัจจุบันได้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับเพื่อการเปลี่ยนแปลงระบบการขนส่งพลังงานให้เป็นเครือข่าย เนื่องจากก่อนหน้านี้แหล่งพลังงานจะอยู่ไกลจากแหล่งชุมชน ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการนำส่งพลังงานค่อนข้างสูง อาทิ โรงงานผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลมที่จำเป็นต้องตั้งอยู่ในบริเวณที่มีความเร็วลมเพียงพอ ซึ่งมักจะอยู่ห่างจากแหล่งที่พักอาศัย เป็นต้น

คณะผู้แทนฯ แจ้งต่อที่ประชุมว่าสำหรับประเทศไทย ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาพลังงานทดแทน คือ การที่ต้องใช้ต้นทุนสูง และความยากลำบากในการทำความเข้าใจกับประชาชนในท้องถิ่น

ในเรื่องดังกล่าว นาย Johann Saathoff สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค SPD และรองประธานกลุ่มมิตรภาพรัฐสภาเยอรมัน – อาเซียน ให้ความเห็นว่าในแต่ละประเทศมีทัศนคติต่อพลังงานทดแทนที่แตกต่างกัน โดยยกตัวอย่างเกี่ยวกับการพัฒนาพลังงานทดแทนในประเทศเยอรมนี ในช่วงเริ่มต้นก็จะประสบปัญหาเกี่ยวกับการทำความเข้าใจกับประชาชน เนื่องจากอาจมีความเกรงกลัวต่อเหตุการณ์โรงงานผลิตไฟฟ้านิวเคลียร์ที่สาธารณรัฐฝรั่งเศสระเบิด แต่รัฐบาลก็พยายามสร้างความเชื่อมั่น และสร้างจิตสำนึกว่าประเทศเยอรมนีจะเป็นแบบอย่างทางเทคโนโลยีพลังงาน รวมทั้งตระหนักถึงปัญหาสภาวะอากาศเปลี่ยนแปลง (climate change) จนกระทั่งปัจจุบันประชาชนมีความเชื่อมั่นเพิ่มมากขึ้น และให้การสนับสนุนรัฐบาลในการพัฒนาพลังงานทดแทน โดยเฉพาะพลังงานลม ซึ่งบริษัทที่รับผิดชอบจะต้องมีมาตรการเพื่อรับประกันความปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนมากขึ้น แม้ว่าผู้บริโภคลังงานจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นก็ตาม

ในขณะนี้ประเทศไทยกำลังดูแลเรื่องการออกกฎหมายเกี่ยวกับโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับประชาชนในหลายภาคส่วน รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านด้วย เนื่องจากอาจยังมีความเกรงกลัวต่อผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งนาย Saathoff ได้ให้ความเห็นว่าสิ่งที่ต้องปฏิบัติคือต้องยืนยันหยุดที่จะสร้างโรงไฟฟ้าต่อไป พร้อมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้ตระหนักว่าการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์นี้มีความคุ้มค่า และปลอดภัย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน ประเทศต่างๆ ในยุโรปพยายามที่จะลดปริมาณโรงงานผลิตไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์ลง มีเพียงสหราชอาณาจักร ที่กำลังจะเปิดโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ใหม่อีก ๑ แห่ง

ต่อข้อซักถามของคณะผู้แทนฯ เกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องพลังงานทดแทนในรัฐสภาของเยอรมนี นาย Saathoff แจ้งว่ารัฐสภาเยอรมนีได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องการจัดทำเครือข่ายการขนส่งพลังงานทดแทนเรียบร้อยแล้ว และมีผู้ไม่เห็นด้วยกับโครงการดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่ามีต้นทุนค่อนข้างสูงสำหรับการขนส่ง และใช้พื้นที่ในวงกว้าง แม้กระนั้นร่างโครงการฯ ก็ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาเรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่เมื่อเดือนกันยายนที่ผ่านมา ซึ่งก่อนการรับรองกฎหมายดังกล่าวได้มีการทำประชาพิจารณ์ หรือมอบหมายให้สถาบันวิจัยแห่งชาติดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนก่อน

สำหรับประเทศไทย ในอดีตผลิตไฟฟ้าจากพลังงานน้ำมาโดยตลอด แต่เมื่อประมาณ ๒๐ ปีหลังนี้พบว่าปริมาณความต้องการไฟฟ้ามีเพิ่มมากขึ้นแบบก้าวกระโดด จึงต้องมีการนำเข้าน้ำมันเพื่อผลิตไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ประเทศต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายไปในการซื้อน้ำมันเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงริเริ่มให้ความสำคัญกับการแสวงหาแหล่งพลังงานทดแทน เช่น พลังงานชีวมวล (biomass) เพิ่มมากขึ้น ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง นาย Saathoff ได้อธิบายถึงจุดเริ่มต้นของเยอรมนี โดยการเริ่มต้นจากโรงงานผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลมเป็นแห่งแรก และมีการรับประกันราคาในช่วงเริ่มต้น รวมทั้งการออกกฎหมายเพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินการของโรงไฟฟ้า อย่างไรก็ตาม ในแต่ละประเทศมีบริบทที่แตกต่างกัน และเห็นควรให้มีการหารือเกี่ยวกับนโยบายพลังงานในระดับภูมิภาคก่อน โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน โดยประเทศเยอรมนีพร้อมที่จะให้คำปรึกษา

ประเด็นปัญหาของไทยเกี่ยวกับ IUU

ภายหลังจากการที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเข้าบริหารประเทศไทยเมื่อปี ๒๕๕๗ ที่ผ่านมามีประเด็นปัญหาจากประเทศต่างๆ ต่อประเทศไทยมากมาย สำหรับประเด็นการทำประมงแบบผิดกฎหมาย หรือ IUU ที่สหภาพยุโรปได้ส่งผู้แทนเข้ามาตรวจสอบการทำประมงของประเทศไทยเมื่อเดือนตุลาคม พบว่า แม้ว่าประเทศไทยจะมีการออกพระราชบัญญัติการประมงแล้ว แต่ยังพบปัญหาแรงงานประมงผิดกฎหมาย และปัญหาการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ ยังพบว่ามีบทลงโทษที่ไม่รุนแรงพอสำหรับเรือประมงที่ทำผิดกฎหมาย รวมทั้งปัญหาตรวจติดตาม ทำให้สหภาพยุโรปยังยืนยันการให้ใบเหลืองสำหรับสินค้าประมงของประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ในส่วนของประเทศไทย หลังจากที่ได้รับผลการพิจารณาของสหภาพยุโรปแล้วได้มีการออกพระราชกำหนดการประมงขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา เพื่อเพิ่มรายละเอียด และเพิ่มเติมบทลงโทษให้มีความเข้มมากขึ้น ซึ่งแม้ว่ารัฐบาลไทยจะมีการดำเนินมาตรการแก้ไขต่างๆ แล้ว เช่น การเรียกเรือประมงให้ลงทะเบียน ซึ่งหากพบว่าเรือลำใดไม่ได้ลงทะเบียนก็จะไม่สามารถทำประมงได้อีก แต่กลับพบว่าปลาเล็กที่ใช้สำหรับแปรรูปไปเป็นปลาป่นเพื่อผลิตอาหารสัตว์ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน IUU รวมถึงปัญหาการค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าว และมีการถ่ายปลาที่จับได้กลางทะเล ซึ่งเป็นวิธีการที่ผิดกฎหมาย ทำให้เกิดข้อสงสัยต่อการพิจารณาดังกล่าวด้วย กล่าวคือ คณะผู้แทนของสหภาพยุโรปยังไม่พอใจในสิ่งที่ประเทศไทยได้ดำเนินการไปแล้ว สืบเนื่องจากประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการประมงไทยในสาเหตุ ๓ ประการ คือ

๑. เรือปลาป่น ที่มีก๊งขนาดเล็กติดไปด้วย และการใช้ปลาที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน IUU มาผลิตปลาป่นเพื่อทำอาหารสัตว์
๒. หลักฐานของสหภาพยุโรปว่าประเทศไทยมีการถ่ายปลาที่จับได้กลางทะเล
๓. ปัญหาการค้ามนุษย์และแรงงานในธุรกิจประมง

นอกจากนี้ คณะผู้แทนฯ ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าภายหลังจากที่มีการออกพระราชบัญญัติการประมงเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา ได้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยมอบหมายให้ทหารเรือเข้าควบคุมการออก-

เรือประมง ซึ่งเริ่มจากการเรียกเรือประมงทุกลำกลับสู่ฝั่งเพื่อทำการลงทะเบียนเรือ รวมทั้งการเปิดท่าเรือ ๒๗ จุดที่เรือทุกลำต้องผ่านเพื่อควบคุมการเข้า – ออก ทำให้ภายหลังจากตรวจสอบพบว่าภายในระยะเวลาเพียง ๔ เดือนที่ดำเนินการอย่างจริงจัง มีเรือผิดกฎหมายที่ไม่ได้รับการอนุญาตให้ทำประมงและต้องจอดอยู่ที่ฝั่ง จำนวน ๓,๐๐๐ ลำ แต่เมื่อสหภาพยุโรปมาทำการตรวจสอบเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๘ กลับพบว่าไม่มีสิ่งที่ไม่ครอบคลุม และต้องการให้เพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว แรงงานผิดกฎหมาย และการค้ามนุษย์ รวมทั้งบทลงโทษที่ยังไม่รุนแรงเพียงพอ ทำให้ต่อมาเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘ สถานิติบัญญัติแห่งชาติจึงได้พิจารณาออกพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อเพิ่มมาตรการในการควบคุม ฝึกระวัง สืบค้นและตรวจสอบการประมง อันเป็นการป้องกัน ยับยั้ง และขจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์และบริหารจัดการแหล่งทรัพยากรประมงและสัตว์น้ำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นกรณีฉุกเฉินที่จำเป็นเร่งด่วนอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ โดยมีการเพิ่มเติมบทลงโทษให้มีความรุนแรงยิ่งขึ้น ตอบสนองต่อข้อสังเกตของสหภาพยุโรปในการพิจารณาให้ใบเหลืองต่อประเทศไทย โดยเฉพาะในเรื่องใช้เรือไร้สัญชาติในการทำการประมง ซึ่งจะมีโทษเปรียบเทียบปรับตามขนาดของเรือ โดยโทษสูงสุดสำหรับเรือขนาด ๑๕๐ ตันกรอส จะมีโทษปรับ ๕ – ๓๐ ล้านบาท หรือปรับจำนวน ๕ เท่าของมูลค่าสัตว์น้ำที่จับได้ ขึ้นกับจำนวนที่มากกว่า ส่วนกรณีจ้างแรงงานผิดกฎหมายนั้นก็จะปรับไม่น้อยกว่า ๔ – ๘ แสนบาทต่อราย เป็นต้น

ในเรื่องดังกล่าว นาย Saathoff เสนอให้ประเทศไทยร่วมมือกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคอาเซียนในการพิจารณาร่วมกันเพื่อหาทางออกและแนวทางการแก้ไข ซึ่งอาจทำให้สามารถแก้ไขได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น และยืนยันว่าแม้ว่าสถานการณ์ดังกล่าวนี้จะทำให้ประเทศไทยต้องตั้งเครียด แต่เชื่อว่าสหภาพยุโรปทำเพื่อความผาสุกที่ยั่งยืนของประเทศไทยในระยะยาว และฝ่ายเยอรมนีพร้อมที่จะสนับสนุนการทำงานของฝ่ายไทย

จากนั้น พลเรือเอก ชุมชุม อาจวงษ์ ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย – เยอรมนี ได้มอบ-
ของที่ระลึกเป็นเชิงเทียนรูปสุพรรณหงส์เบญจรงค์ เพื่อเป็นการขอบคุณที่ได้สละเวลาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับคณะฯ
พร้อมถ่ายภาพร่วมกัน และอำลากลับ

**๔.๙ การประชุมทวิภาคีกับผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทย สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เมื่อวันที่
พฤหัสบดีที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ กระทรวงมหาดไทย**

ทั้งสองฝ่ายได้มีการประชุมหารือทวิภาคีระหว่างกัน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

หน่วยงานตรวจสอบความโปร่งใส

กระทรวงมหาดไทยของเยอรมนีอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ Dr. Thomas De Maiziere รัฐมนตรีว่าการกระทรวงฯ มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำกระทรวงประมาณ ๑,๕๔๐ คน มีหน้าที่หลักในการ-
ให้คำปรึกษาเพื่อการตัดสินใจทางการเมืองที่สำคัญๆ ของประเทศ เนื่องจากเยอรมนีมีทั้งหมด ๑๖ รัฐ โดยทั้ง ๑๖ รัฐ
จำเป็นต้องได้รับนโยบายจากกระทรวงฯ เช่น การตรวจสอบทางอาชญากรรม ที่มีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๖,๐๐๐ คน
เจ้าหน้าที่ตำรวจ ๔๐,๐๐๐ คน หน่วยงานที่ดูแลรัฐธรรมนูญ ๓,๐๐๐ คน ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงฯ
ทั้งหมด และศูนย์จัดการวิกฤต ๒,๐๐๐ คน ซึ่งในปีนี้ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๖.๑ ล้านยูโรเพื่อจัดการใน-
กระทรวงฯ นอกจากนี้ ยังมีงบประมาณพิเศษเพื่อรองรับปัญหาผู้อพยพโดยเฉพาะ สำหรับแผนก GI มีหน้าที่รับผิดชอบ
เกี่ยวกับนโยบายทางการเมืองในสหภาพยุโรป แผนก public security รับผิดชอบเกี่ยวกับความมั่นคงภายใน
นอกจากนั้น ยังมีแผนกที่ทำงานร่วมกันของแผนก KM ซึ่งรับผิดชอบเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉิน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่-
เปรียบเสมือน war room ที่ต้องปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อรับเรื่องราวร้องทุกข์และตอบสนองสถานการณ์-
อย่างทันที่

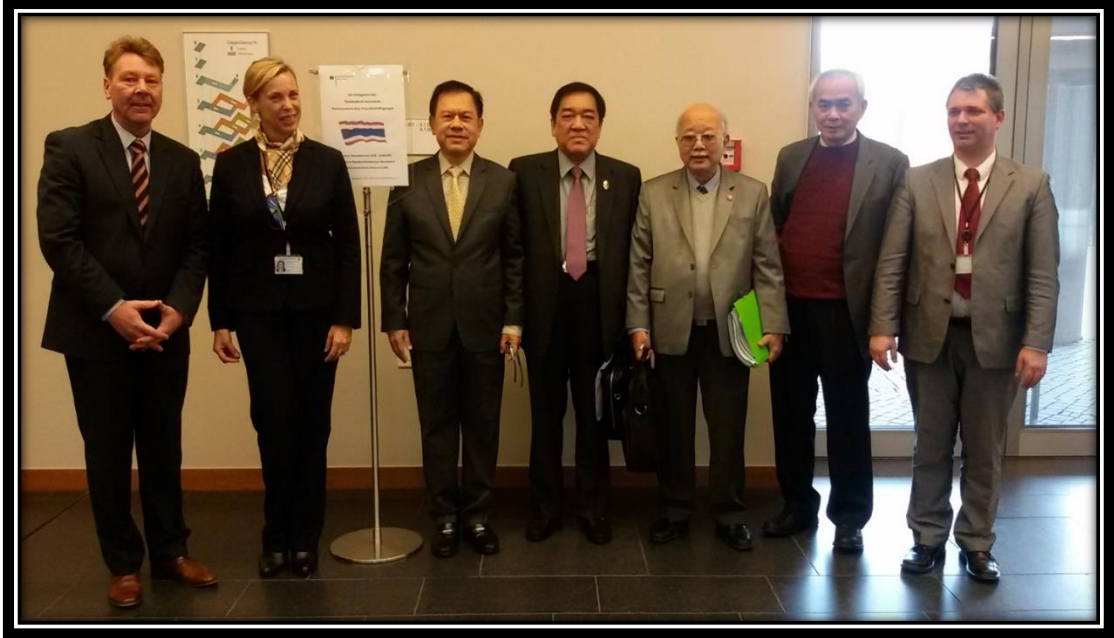

การให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชน และการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ของภาครัฐ ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย รัฐบาลสหพันธ์เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว จึงมีการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐทั้งทางอินเทอร์เน็ต และตีพิมพ์ในสื่อต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารได้อย่างทันท่วงที โดยจัดทำแบบสอบถามเพื่อรับเรื่องร้องเรียนทางอินเทอร์เน็ต และการประเมินผลในเรื่องประสิทธิภาพและความโปร่งใส นอกจากนี้ รัฐมนตรีประจำกระทรวงทั้ง ๑๔ กระทรวง จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลของตนต่อสาธารณะเพื่อแสดงถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน โดยในมาตรา ๑๗ แห่งกฎหมายพื้นฐาน ได้ระบุเกี่ยวกับความโปร่งใสในการทำงานของภาครัฐไว้ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐของเยอรมนีต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด สำหรับกระทรวงมหาดไทย มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบความโปร่งใสของภาครัฐโดยเฉพาะ โดยมีหน้าที่รับคำถามจากประชาชนที่เข้ามาทางเว็บไซต์ของกระทรวงฯ อาจมีถึง ๒๒,๐๐๐ คำถามต่อเดือน และอีกกว่า ๒๐๐,๐๐๐ คนต่อปีที่เดินทางมาสอบถามเกี่ยวกับความโปร่งใสของภาครัฐ นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยได้มีการเปิดศูนย์ข้อมูลทางเว็บไซต์เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อแสดงข้อมูลของรัฐมนตรีและผู้บริหารระดับสูงของรัฐได้แสดงข้อมูลเพื่อความโปร่งใส โดยมีผู้สมัครเป็นสมาชิกของเว็บไซต์และจดหมายข่าวเพื่อรับข่าวสารต่างๆ อย่างทันท่วงที ซึ่งถือเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่กระทรวงฯ สามารถสื่อสารกับประชาชน

สถานการณ์การตรวจสอบทุจริตในเยอรมนี

นโยบายการปฏิบัติงานของกระทรวงฯ จะเปลี่ยนแปลงไปตามรัฐมนตรีที่เข้ามารับตำแหน่งในแต่ละสมัย สำหรับประเทศเยอรมนีนั้น เนื่องจากเป็นประเทศที่ปกครองโดยรูปแบบสหพันธรัฐ ประกอบด้วยรัฐต่างๆ จำนวน ๑๖ รัฐ ซึ่งในแต่ละมลรัฐจะมีหน่วยงานที่ควบคุมปัญหาการทุจริตเอง และมีหน่วยงานที่เป็นของสหพันธ์ที่เป็นศูนย์กลางในกำหนดนโยบายและรูปแบบของการบริหารจัดการในแต่ละมลรัฐ สำหรับในส่วนสหพันธ์มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประมาณ ๖,๐๐๐ คน ประกอบด้วย ตำรวจ ทหาร และข้าราชการ ปัญหาการทุจริตในเยอรมนีที่กระทรวงมหาดไทยได้รับรายงานประจำปี ๒๕๕๗ ในระดับสหพันธ์ (federal level) มีเพียง ๒๑ กรณี หรือประมาณร้อยละ ๐.๐๐๔ เท่านั้น ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ไม่รุนแรงถึงขั้นอาชญากรรม เป็นเพียงเหตุการณ์ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าข่มขู่แข่งขันฟุตบอลโดยไม่ได้ซื้อบัตรเข้าชมเท่านั้น และได้รับบทลงโทษให้จ่ายค่าปรับมูลค่า ๑๐๐ เท่าของราคาบัตรเข้าชม เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้รับแจ้งเกี่ยวกับการรับสินบนของเจ้าหน้าที่จำนวนประมาณร้อยละ ๐.๐๑๑ ของเจ้าหน้าที่ทั้งหมดเท่านั้น สำหรับรูปแบบของการให้สินบนของเจ้าหน้าที่รัฐ ส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบของการทำสัญญาจ้างเหมา (award of contracts) หรือประมาณร้อยละ ๖๔.๙๐ ของการให้สินบนที่ตรวจสอบได้ทั้งหมด

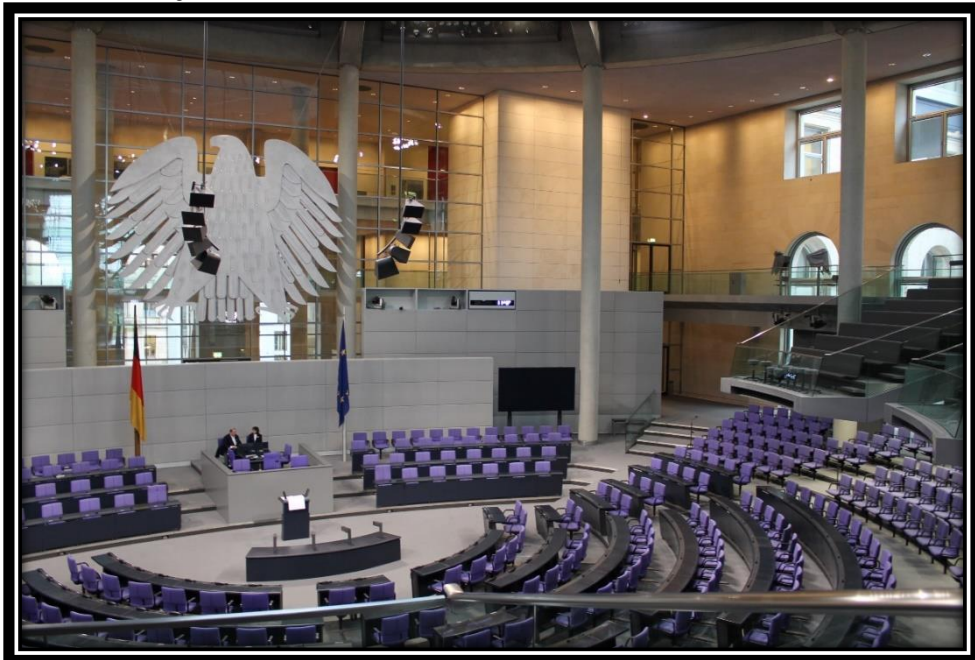
การตรวจสอบเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริต เริ่มต้นจากการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในหลายๆ กระบวนการ อย่างน้อยทุกๆ ๕ ปี โดยระหว่างการประเมินแบบเต็มรูปแบบนั้นจะมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจประเมินจากฐานข้อมูลของเจ้าหน้าที่รัฐแต่ละคน อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญคือจะต้องมีกระบวนการตรวจสอบย้อนกลับเพื่อความโปร่งใส ในกระบวนการตรวจสอบของภาครัฐจะกระทำผ่านแบบสอบถามทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งทุกกระทรวง ทบวง กรม ต้องตอบคำถามต่างๆ ในแบบสอบถามออนไลน์ แล้วจึงนำมาประเมินในแผนผังความเสี่ยง (risk map) นับว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องตระหนักเกี่ยวกับประเด็นในการป้องกันการทุจริตในการทำงาน ซึ่งเป็นที่ยอมรับในบรรดาเจ้าหน้าที่ที่จะตอบคำถามเนื่องจากใช้เวลาไม่นาน

ภายหลังจากที่คณะฯ ได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและรับทราบข้อมูลที่เพียงพอแล้ว พลเรือเอก ชูมนนุม อัจฉวงษ์ ประธานกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย - เยอรมนี ได้มอบของที่ระลึก เพื่อเป็นการขอบคุณที่ได้สละเวลาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับคณะฯ พร้อมถ่ายภาพร่วมกัน และอำลากลับ

๕. การเยี่ยมชมสถานที่สำคัญ

๕.๑ คณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - เยอรมนี เยี่ยมชมอาคารรัฐสภา (German Bundestag)

ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร หรือห้องประชุมสีน้ำเงิน มีพื้นที่ ๑,๒๐๐ ตารางเมตร มีเพดานสูง ๒๔ เมตร เป็นห้องกระจกโปร่ง สามารถมองเห็นได้จากหลายมุมในอาคาร และมีที่นั่งสำหรับประชาชนในการเข้ารับฟังการประชุม จำนวน ๔๓๐ ที่นั่ง สำหรับที่นั่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นสีน้ำเงินมีถาดนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลม และที่นั่งประธานสภาผู้แทนราษฎรจะมีการยกสูงขึ้นจากพื้นปกติเล็กน้อยเมื่อเทียบกับที่นั่งทั่วไป

ในระหว่างทางเดินลอดไปยังอาคารสภาสหพันธ์ มีการจัดแสดงกำแพงจดหมายเหตุของสมาชิกรัฐสภา ซึ่งเป็นกำแพงกล่องโลหะบรรจุรายนามของสมาชิกรัฐสภาตั้งแต่ปี ๑๙๑๙ - ๑๙๙๙ ตั้งอยู่ที่โชนตะวันออกของชั้นใต้ดินอาคารรัฐสภา ออกแบบโดยศิลปินชาวฝรั่งเศสชื่อสายยิวคริสเตียนชื่อโบลทาสกี ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์แสดงรากฐานสำคัญของระบบรัฐสภาเยอรมนี โดยได้ใส่รายนามสมาชิกรัฐสภาของพรรคนาซี รวมทั้ง ฮอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ไว้ด้วย แม้ว่าโบลทาสกีจะมีเชื้อสายยิว แต่ก็ถือว่าสมาชิกรัฐสภาทั้งหมดนั้นได้รับการคัดเลือกจากประชาชนทั้งประเทศ นับเป็นรากฐานของประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา จึงได้บรรจุรายนามของสมาชิกทุกคนเอาไว้ในกำแพงจดหมายเหตุ นอกจากนี้ บริเวณเพดานและผนังทางเดินได้มีการแสดงข้อความบนกำแพงเก่าที่ทหารรัสเซียเขียนไว้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อความที่เกิดขึ้นเมื่อครั้งที่กองทัพแดงรัสเซียบุกเข้ากรุงเบอร์ลินในช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของการชนะกองทัพนาซีของกองทัพแดงรัสเซีย โดยหลังการบูรณะยังมีการเก็บข้อความบางส่วนเอาไว้เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เตือนใจจากภัยและความโหดร้ายของสงคราม

สำหรับตัวอาคาร Reichstag โดยรวมนั้นได้มีการออกแบบให้เน้นความโปร่งใส ซึ่งประชาชนสามารถเข้าชมการประชุมสภาได้ทุกครั้ง โดยลักษณะห้องเป็นกระจกใสที่สามารถมองเห็นได้เกือบโดยรอบ นอกจากนี้โดมแก้วที่อยู่ด้านบนของอาคารจะมีฐานเชื่อมต่อกับห้องประชุม ทำให้คนที่เดินอยู่ในโดมแก้วสามารถมองลงไปที่รัฐสภาและสมาชิกรัฐสภาที่รับรู้ได้ถึงคนที่เดินด้านบนด้วย สิ่งนี้เป็นการแสดงนัยยะถึงความโปร่งใสที่ประชาชนสามารถตรวจสอบสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตลอดเวลา รวมทั้งได้มีการออกแบบให้ประหยัดพลังงานทั้งในฤดูร้อนและฤดูหนาว มีการใช้พลังงานหมุนเวียนจากอากาศสู่พื้นดิน และพื้นดินสู่ตัวอาคาร รวมทั้งใช้พลังงานไปโอดีเซลในการผลิตกระแสไฟฟ้า สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่ารัฐบาลของเยอรมนีให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก

๖.ประโยชน์ที่ได้รับ

๖.๑ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะผู้แทนฯ ได้มีโอกาสอธิบายข้อมูลสถานการณ์ทางการเมือง รวมทั้งกระบวนการปฏิรูปของประเทศไทยให้สมาชิกรัฐสภาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้รับทราบและมีความเข้าใจสถานการณ์การเมืองของไทย ตลอดจนความตั้งใจพยายามแก้ไขปัญหาและปฏิรูปประเทศตามโรดแมปของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ รวมถึงบทบาทและผลงานของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในการทำหน้าที่แทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา เพื่อปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติในทางลบต่อประเทศไทย สร้างความประทับใจให้แก่ฝ่ายเยอรมนีเป็นอย่างมาก นับเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาไทยและสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น นำไปสู่การเสริมสร้างความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกันในด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น ด้านการศึกษา ด้านการลงทุน ด้านการเกษตร ด้านพลังงานทดแทน ด้านการประมงและธุรกิจอาหารทะเล เป็นต้น

๖.๒ ด้านระบบงานรัฐสภา คณะผู้แทนฯ ได้รับทราบหลักการและเหตุผลของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเกี่ยวกับระบบงานนิติบัญญัติ ระบบการเลือกตั้ง และรัฐธรรมนูญ เพื่อนำมาเปรียบเทียบประยุกต์ใช้ ดังนี้

๖.๒.๑ การที่รัฐสภาเยอรมนีเป็นระบบสภาคู่ คือสภาผู้แทนราษฎร (Bundestag) ที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชน ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนสมาชิก ๖๓๑ คน เพิ่มขึ้นจากจำนวนตามรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ ๕๙๘ คน มาจากแบบแบ่งเขตซึ่งเป็นผู้แทนประชาชนและแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเป็นผู้แทนพรรคการเมือง แบบละ ๒๙๙ คน โดยทำหน้าที่หลักในการแก้ไขกฎหมาย และวุฒิสภา (Bundesrat) ที่มาจากการแต่งตั้งโดยรัฐบาลของรัฐต่างๆ ปัจจุบันมีจำนวน ๖๙ คน ทำหน้าที่หลักเป็นผู้แทนรัฐในการประชุมรัฐสภาเพื่อผ่านกฎหมายเท่านั้น จึงเป็นการสร้างความเชื่อมโยงผู้แทนประชาชน ผู้แทนพรรคการเมือง และผู้แทนรัฐ โดยร่วมกันกำกับดูแลและรับผิดชอบการบริหารราชการแผ่นดิน ในขณะที่ประเทศไทยมีระบบสภาคู่เหมือนกัน แต่วุฒิสภามีบทบาทหน้าที่ จำนวน และที่มาแตกต่างกันไป

๖.๒.๒ ที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเยอรมนี เป็นการเลือกตั้งระบบสัดส่วนผสมที่กำหนดจำนวนที่นั่งแบบแบ่งเขตเท่ากับจำนวนที่นั่งแบบบัญชีรายชื่อ เมื่อแต่ละพรรคได้จำนวนที่นั่งแบบแบ่งเขตซึ่งเป็น

การเลือกตามความนิยมต่อบุคคลแล้ว จึงคำนวณสัดส่วนของจำนวนแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเป็นการเลือกตามความนิยมนโยบายพรรค สำหรับการคำนวณนั้นมีหลายวิธีซึ่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีใช้วิธีคำนวณแบบให้โอกาสพรรคที่ได้รับเลือกแบบแบ่งเขตจำนวนน้อยกว่ามีสัดส่วนที่นั่งแบบบัญชีรายชื่อมากกว่า และในทางกลับกัน เป็นการสร้างความสมดุลระหว่างพรรคการเมืองต่างๆ ในรัฐสภา สำหรับประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ใช้ระบบสัดส่วนผสมเช่นเดียวกัน แต่มีการกำหนดจำนวนที่นั่งแบบแบ่งเขตมากกว่าแบบบัญชีรายชื่อคือ ๓๕๐ คน กับ ๑๕๐ คน และใช้วิธีคำนวณแตกต่างจากของรัฐสภาเยอรมนี ทำให้เกิดปัญหาพรรคใหญ่ได้คะแนนเสียงมาก เมื่อรวมสมาชิกวุฒิสภาแบบเลือกตั้งที่มีความสัมพันธ์กับพรรคการเมืองด้วยแล้วอาจทำให้เกิดเผด็จการรัฐสภา

ดังนั้น การใช้ระบบสัดส่วนผสมเพื่อให้ทุกคะแนนเสียงมีความหมาย แบ่งคะแนนเสียงการเลือกบุคคลตามเขตพื้นที่ให้เป็นผู้แทนประชาชนและการเลือกนโยบายที่ชื่นชอบให้เป็นผู้แทนพรรคการเมือง สร้างความสมดุลในรัฐสภาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องกำหนดให้มีจำนวนที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และใช้วิธีคำนวณสัดส่วนในระบบสัดส่วนผสม รวมทั้งกำหนดที่มาสมาชิกวุฒิสภาจากการแต่งตั้งหรือสรรหา ไม่ใช่มาจากการเลือกตั้ง เช่นเดียวกับรัฐสภาเยอรมนีอย่างเต็มรูปแบบ

๖.๓ การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับระบบการบริหารราชการแผ่นดินของเยอรมนีร่วมกับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ทำให้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการกำกับดูแลการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อประสิทธิภาพและความโปร่งใส ดังนี้

๖.๓.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลเยอรมนีมาจาก ๑) ความสำเร็จในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้มีฐานข้อมูลด้านต่างๆ อย่างครบถ้วน ๒) การจัดตั้งสถาบันหรือองค์กรในการศึกษาเรื่องสำคัญๆ และเผยแพร่เพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชน เช่น เรื่องสิทธิมนุษยชน และพลังงานทดแทน เป็นต้น ๓) การบูรณาการข้อมูลองค์กรกับข้อมูลภาคประชาชน โดยจัดให้มีช่องทางที่ประชาชนหรือสังคมได้มีส่วนร่วมในการนำส่งข้อมูลเมื่อพบเห็นการกระทำผิดหรือการกระทำที่ไม่เหมาะสม เป็นปัญหาสังคม ๔) การเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะในการสร้างความตระหนักรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะในการกำกับดูแลประเมินผลงานหน่วยงานและบุคคล เพื่อพิจารณาประกอบการจัดสรรงบประมาณ และการหมุนเวียนตำแหน่งงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และ ๕) การจัดตั้งหน่วยงานให้บริการเบ็ดเสร็จในที่เดียว หรือ one - stop service เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการประชาชน และสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน

๖.๓.๒ การกำกับดูแลป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันของเยอรมนีครอบคลุมในเรื่องการเฝ้าระวัง-ป้องกัน และการตรวจสอบความความโปร่งใสตามความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของรัฐบาลกับรัฐสภา การบริหารงานของรัฐบาลต่อประชาชน และการดำเนินงานของรัฐสภาต่อประชาชน การบริหารงานของรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อสารมวลชน และความโปร่งใสเกี่ยวกับการบริหารจัดการพนักงานของรัฐ แม้ว่า การกำกับดูแลการทำงานตามอำนาจหน้าที่รับผิดชอบของพนักงานของรัฐในเยอรมนีไม่มีประมวลจริยธรรมและบทลงโทษที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรทางกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติจะมีการตรวจสอบภายในเมื่อได้รับการร้องเรียนอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ยังได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการรับบำนาญภายหลังเกษียณอายุราชการ ในอัตราร้อยละ ๗๑ ของเงินเดือนที่ได้รับก่อนการเกษียณอายุราชการ ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการป้องกันการทุจริตในวงงานราชการของเยอรมนี และสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยได้

๖.๔ การมีส่วนร่วมของประชาชน จากการรับฟังการบรรยายในเรื่องการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสิทธิมนุษยชน และพลังงานทดแทน ของสถาบันซึ่งศึกษาในเรื่องดังกล่าว และจากการประชุมทวิภาคีร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเยอรมนี พบว่าการดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาสำคัญที่กระทบต่อประเทศหรือต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ในวงกว้าง เช่น สถานการณ์การเข้าสู่ประชาคมโลกแบบโลกาภิวัตน์ (globalization) ที่มีการย้ายถิ่นฐานจำนวนมาก สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (climate change) ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการผลิตอาหารโลก ซึ่งเป็นความอยู่รอดปลอดภัยของมนุษยชาติ ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและพลังงานที่กระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงในการดำรงชีวิตของประชากรทั่วโลกนั้น ล้วนได้มาจากการศึกษายุทธศาสตร์ชาติเพื่อกำหนดทิศทางในอนาคต รวมทั้งนโยบายและแผนงานของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งเริ่มต้นโดยการที่รัฐบาลให้การสนับสนุนจัดตั้งสถาบันในรูปแบบองค์กรมหาชนเพื่อสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนควบคู่ไปกับการดำเนินการออกกฎหมายและการจัดทำแผนงานของรัฐ โดยสถาบันดังกล่าวจะศึกษาและจัดทำรายงานเพื่อสนับสนุนการจัดทำนโยบายและแผนงานของรัฐ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ในทุกรูปแบบให้ประชาชนได้รับทราบข้อเท็จจริงและผลกระทบที่ชัดเจน ทั้งนี้ เป็นการช่วยแก้ไขปัญหาการต่อต้านหรือการเข้าถึงไม่ถึงข้อมูลของประชาชน ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในนโยบายของรัฐบาลและให้ความร่วมมือสนับสนุนนโยบายดังกล่าว ซึ่งจะเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่ความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากประชาชนจะเป็นผู้ร่วมตรวจสอบประเมินผลการทำงานในการออกกฎหมายของรัฐสภาและการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ตลอดจนเป็นการกำกับดูแลจากสังคม ทำให้ข้าราชการและพรรคการเมืองต้องปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน มีการประสานงานบูรณาการหน่วยงานและองค์กรจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจังในการดำเนินงานตามแผนงานให้ครอบคลุมรอบด้านจนบังเกิดผลสัมฤทธิ์เป็นที่พึงพอใจของประชาชน เช่น โครงการพลังงานทดแทนที่ประสบความสำเร็จอย่างงดงามต้องใช้เวลาสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนถึง ๓๐ ปี เป็นต้น ดังนั้นการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องใดต้องมีการศึกษายุทธศาสตร์การกำหนดทิศทางนโยบายและแผนงานควบคู่ไปกับการสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนจะทำให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง รวมทั้งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการเมืองแบบประชาชนมีส่วนร่วม

๖.๕ ปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย (Illegal Unreported and Unregulated Fishing หรือ IUU Fishing) คณะผู้แทนฯ ได้ประชุมหารือกับบุคคลฝ่ายต่างๆ ของเยอรมนีที่เกี่ยวข้อง เพื่อรายงานข้อมูลความก้าวหน้าและการดำเนินการต่างๆ อย่างจริงจังของฝ่ายไทย ทั้งในระดับรัฐสภาและรัฐบาล เนื่องจากก่อนหน้านี้ไม่มีการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับผลกระทบที่จะตามมาหลังการกระทำที่ผิดกฎหมาย จึงเกิดความละเลยและกระทำผิดมาโดยตลอด ส่งผลให้สังคมโลกต่อต้านการกระทำดังกล่าว ดังนั้นฝ่ายเยอรมนีจึงเสนอแนะให้ฝ่ายไทยเน้นเรื่องความปลอดภัยของอาหารซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในลำดับต้นๆ ที่ประชาชนชาวเยอรมันและสหภาพยุโรปให้ความสำคัญ บทบาทและการสนับสนุนธุรกิจรายย่อย SMEs และสหกรณ์ การประชาสัมพันธ์ให้รอบด้านแก่ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ สื่อมวลชน หน่วยงาน NGO และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เป็นต้น รวมถึงการร่วมมือกันในระดับภูมิภาคอาเซียนเพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าว

๖.๖ การประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้เกิดการค้า การลงทุน และการทำธุรกิจในประเทศไทย ร่วมกับหน่วยงานเอกชนที่มีบทบาทในภาคธุรกิจของเยอรมนี โดยฝ่ายไทยได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเจริญเติบโตทางธุรกิจ ความพร้อมในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานและระบบการขนส่งของประเทศไทย และการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน

๗. ข้อสังเกตจากคณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย - เยอรมนี

๗.๑ การเดินทางของคณะผู้แทนกลุ่มมิตรภาพฯ ไทย - เยอรมนีในครั้งนี้ เป็นกลุ่มมิตรภาพแรกในภูมิภาคยุโรปที่ได้รับเชิญเพื่อไปประชุมทวิภาคีกับประเทศคู่กลุ่ม แม้ว่าสหภาพยุโรปมีท่าทีต่อต้านการเข้าสู่อำนาจบริหารราชการแผ่นดินโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ แต่สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ดี มีความเข้าใจ เห็นใจ และสนับสนุนการแก้ปัญหาของประเทศไทย

๗.๒ การแลกเปลี่ยนข้อมูลโดยการไปประชุมทวิภาคีกับประเทศคู่กลุ่ม เปิดโอกาสให้มีการซักถาม และชี้แจงรายละเอียดทำให้เกิดความเข้าใจถึงเจตนารมณ์ รวมถึงเหตุผลความจำเป็นในการดำเนินการด้านต่างๆ ได้อย่างชัดเจน เป็นการเสริมสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นระหว่างกัน สนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาของทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะในห้วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเช่นนี้ได้เป็นอย่างดี

๗.๓ การหารือทวิภาคีกับรัฐสภาสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กรณีที่สหภาพยุโรปให้ใบเหลืองแก่การประมงไทย ทำให้ทราบว่าขณะนี้สหภาพยุโรปกำลังพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นของปลาปนที่ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ ประเด็นการค้ามนุษย์ ประเด็นการถ่ายปลากลางทะเล ที่ยังพบว่ามีกรจับปลาผิดกฎหมาย และต้องการเห็นรัฐบาลมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

๗.๔ การปรับเปลี่ยนทัศนคติทางลบต่อประเทศไทยของสหภาพยุโรปในด้านต่างๆ เช่น ประเด็นการเมือง และประเด็นปัญหา IUU เป็นต้น เนื่องจากสหภาพยุโรปประกอบด้วยประเทศสมาชิก ๒๗ ประเทศสมควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความตั้งใจและความพยายามแก้ไขปัญหของประเทศไทยอย่างต่อเนื่องและเพิ่มมากขึ้น

๗.๕ ในการประชุมทวิภาคี สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้แสดงให้เห็นความสนใจที่จะร่วมมือกับประเทศไทยให้มากขึ้นหลายด้าน เช่น ด้านการศึกษา ด้านพลังงานทดแทน ด้านการสหกรณ์ ด้านการเมือง และด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นต้น ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมและสนับสนุนความร่วมมืออย่างจริงจังให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป
